Краљевска породица Србије

Из народа, за народ

КРАЉЕВСКИ ДВОР
11040 Београд, Србија
Тел: 011 306 4000 Факс: 011 306 4040 kancelarija@dvor.rs
www.dvor.rs

Краљевски Дом Србије

Краљевска породица испред Краљевског Двора

С лева на десно: Њ.К.В. Принц Петар, Њ.К.В. Принцеза Катарина, Њ.К.В. Престолонаследник Александар, Њ.К.В. Принц Наследник Филип, Њ.К.В. Принц Александар

Следе биографије: Њ.К.В. Престолонаследника Александра
Њ.К.В. Принцезе Катарине
Њ.К.В. Принца Петра
Њ.К.В. Принца Наследника Филипа
Њ.К.В. Принца Стефана
Њ.К.В. Принцезе Марије
Њ.К.В. Принцезе Данице
Њ.К.В. Принца Александра
Њ.К.В. Принцезе Весне
Њ.К.В. Принца Марка Александра

Његово Краљевско Височанство Престолонаследник Александар

После нацистичког напада и окупације Југославије у априлу 1941. године, млади Краљ Петар II са члановима владе напустио је земљу пред инвазијом немачких снага и отишао у Атину. Краљ и његови сународници одбили су да се предају завојевачима у складу са традицијом успостављеном од оснивача династије "Црног Ђорђа" Петровића – Карађорђа, вође херојског устанка Срба против Отоманског царства 1804. године. Из Атине Краљ Петар и његова влада одлазе најпре у Јерусалима затим у Каиро. Коначно, Краљ Петар II са владом прелази у Лондон. Краљ Петар II се оженио 1944.године у Лондону принцезом Александром од Грчке и Данске, кћерком Њ.В. грчког Краља Александра и Аспазије Манос.

Краљица Александра је 17. јула 1945. у лондонском хотелу Клериџис (Claridges) у којем су становали, родила сина – Њ.К.В. Престолонаследника Александра од Југославије. Престолонаследник Александар, наследник престола, рођен је на југословенској територији пошто је британска влада по наређењу премијера Сер Винстона Черчила прогласила апартман 212 хотела Клериџиз за југословенску територију. Његова Светост Патријарх српски Гаврило крстио је новорођеног Престолонаследника у Вестминстерској опатији, а кумови су били Краљ Џорџ VI и Њ.В. Краљица Елизабета II.

Недемократски комунистички режим Федеративне Народне Републике Југославије (ФНРЈ) је 1947. прогласио Престолонаследника Александра и његову породицу непријатељима државе (иако је Престолонаследник имао само две године), што је резултирало одузимањем држављанства и конфискацијом целокупне приватне имовине Краљевске породице. Уредба комунистичке владе којом је његовој породици одузето држављанство и конфискована приватна имовина била је дискриминаторна, политичка одлука која није била ни у складу са тадашњим законодавним системом у Југославији, а свакако није у складу са вредностима модерног света. Краљевска породица је била на мети овог декрета и означена као државни непријатељ. Комунистички режим, који је преузео власт у Београду после Другог светског рата, незаконито је спречио краља Петра II да се врати у своју земљу. Његово Величанство Краљ Петар никада није абдицирао. Краљ и Краљица живели су у егзилу у многим земљама (Сједињене Америчке Државе, Француска, Италија и Енглеска).

Њ.К.В. Престолонаследник Александар школовао се у школи Тринити (Њујорк, САД), Мари Жозеу (Marie-José), Швајцарска, Ле Розеју (Le Rosey), Швајцарска, Војној академији Калвер (Culver Military Academy), Индијана, САД, Гордонстону (Gordonstoun School), Шкотска и Милфилду (Millfield), Енглеска. Потом је ступио у Краљевску војну академију Велике Британије. Од 1966. године, као официр британске војске у којој је напредовао до чина капетана, служио је у 16./5. пуку Краљевских Копљаника на Блиском Истоку, у Италији, Западној Немачкој и Северној Ирској. Пошто је напустио војну службу 1972. године, Престолонаследник Александар, који говори неколико језика, посветио се међународној пословној каријери.

Иако је Краљ Петар II умро након дуге болести 1970. године, Престолонаследник је одлучио да у том тренутку не користи титулу Краља за коју је веровао да не представља много док је у изгнанству. У исто време, јасно је ставио до знања да се не одриче титуле нити династичких права на трон.

Године 1991. Престолонаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В. Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Петра, Њ.К.В. Принца Наследника Филипа и Њ.К.В. Принца Александра допутовао је у Србију. Том приликом одушевљено су их поздравиле стотине хиљада људи који у Престолонаследнику виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне парламентарне монархије.

Пре револуционарних промена 5. октобра 2000, Престолонаследник је посетио Србију 1992, 1995. и 2000. године. Он је такође посетио Црну Гору и Косово и Метохију 1999. године, а Босну и поново Црну Гору 2000. године.

Као убеђени борац за демократију и људска права, Његово Краљевско Височанство је одлучио 1989. године да се веома активно придружи борби свог народа да се ослободи наслеђа деценија диктатуре и ауторитарних режима. Престолонаследник Александар имао је састанке и био у сталном контакту са демократском опозицијом и демократски оријентисаним људима широм бивше Југославије. У новембру 1999. године Престолонаследник је сазвао у Будимпешти велику конференцију демократске опозиције.

После Будимпеште, уследио је састанак у Бања Луци у јануару 2000. године. У априлу исте године Престолонаследник је сазвао велики кључни скуп у престоници Грчке, Атини.После конференције у Атини, Престолонаследник и вође опозиције присуствовали су симпозијуму у Школи за државну управу „Џон Кенеди“ Универзитета Харвард. Ови састанци довели су до убедљиве изборне победе тадашње српске опозиције на септембарским изборима 2000. године. Престолонаследник Александар неуморно доприноси сарадњи и јединству међу демократским политичким странкама у процесу преображаја своје отаџбине у једно истински демократско друштво за све грађане, без обзира на њихово политичко убеђење, вероисповест и етничко порекло.

Престолонаследник много путује, сређе се са великим бројем светских лидера, политичара и парламентараца и даје многобројне интервјуе медијима. Његово Краљевско Височанство венчао се 1972. године у Виламанрике де ла Кондеса (Villamanrique de la Condesa) у Шпанији са Њеним Царским и Краљевским Височанством Принцезом Маријом да Глоријом од Орлеана и Браганце, из бразилског Царског Дома. У том браку рођена су три сина: најстарији – Принц Петар – рођен 1980. године у Чикагу, у америчкој држави Илиноис, и близанци – Њ.К.В. Принц Наследник Филип и Принц Александар – 1982. године у Ферфаксу, у америчкој држави Вирџинија. Брак је окончан 1983. године.

Престолонаследник се оженио 1985. године у Лондону Катарином Батис из Атине. Кум на венчању био је Његово Величанство грчки Краљ Константин, а сведок је био Њ.К.В. Принц Томислав од Југославије, стриц Престолонаследника Александра. Венчање је обављено у Српској православној цркви у Лондону.

Њ.К.В. Престолонаследник Александер има двоје унучади, Њ.К.В. Принца Стефана (рођеног 25. фебруара 2018) и Њ.К.В. Принцезу Марију (рођену 5. новембра 2023.).

15. маја 2015, декретом председника Републике Француске, Његово Краљевско Височанство Престолонаследник Александар одликован је највишим француским одликовањем, орденом Легије части у рангу командира.

Престолонаследник и његова породица живе у Краљевском Двору у Београду од 17. јула 2001. године. Краљевски комплекс се састоји од два двора, Краљевског и Белог, и још увек представља конфисковану приватну својину. Међутим, Престолонаследнику Александру дозвољено је да тамо живи, под тешким условима.

Њ.К.В. Престолонаследник Александар воли скијање, једрење, скијање на води, роњење и подводну фотографију. Титулу шампиона британске војске у скијању освојио је 1972. године. У круг Престолонаследниковог интересовања спадају и музика, позориште, информациона технологија и текући догађаји широм света.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Катарина

Њено Краљевско Височанство Принцеза Катарина рођена је у Атини (Грчка) 13. новембра 1943. године, од оца Роберта Батиса и мајке Ане.

Принцеза Катарина школовала се у Атини и Лозани (Швајцарска). Њ.К.В. је студирала бизнис на Универзитету Денвер у Колораду, и на Универзитету Далас у Тексасу. Принцеза Катарина бавила се неколико година бизнисом у Сједињеним Државама. 2007. године Принцези Катарини је додељено звање почасног доктора наука на Универзитету Шефилд у Великој Британији.

Њено Краљевско Височанство била је претходно удата и има двоје деце: Дејвида и Алисон. Дејвид има сина Александра док Алисон има четворо деце: Аманду, Стефани, Николаса и Мајкла са којима живи у Сједињеним Државама. Принцеза Катарина је много путовала, а живела је у Аустралији, Африци и Сједињеним Државама.

Принцеза Катарина упознала је Његово Краљевско Височанство Престолонаследника Александра 1984. године у Вашингтону (САД), а венчали су се у Лондону 21. септембра 1985. године. Кум им је био Њ.К.В. грчки Краљ Константин, а стари сват Њ.К.В. Краљевић Томислав, стриц Престолонаследника Александра.

Принцеза Катарина веома је активна на пољу хуманитарног рада, нарочито након избијања сукоба на простору некадашње Југославије. Њено Краљевско Височанство помаже посебно деци и старијим лицима, а затим и свима којима је помоћ потребна без обзира на њихово верско или етничко порекло. Принцеза Катарина је покровитељ неколико хуманитарних организација, укључујући хуманитарну организацију “Лајфлајн” (Lifeline Humanitarian Organization), која већ више од 25 година, има канцеларије у Чикагу, Њујорку, Торонту, Лондону и Атини. Почетком августа 2001 у Београду је основана Фондација Њ.К.В. Принцезе Катарине, са задатком да настави и прошири хуманитарне активности.

Године 1991. Престолонаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В. Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Петра, Њ.К.В. Принца Наследника Филипа и Њ.К.В. Принца Александра допутовао је у Србију. Том приликом одушевљено су их поздравиле стотине хиљада људи који у династији Карађорђевић виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне парламентарне монархије. Пре 5. октобра 2000, Принцеза је такође посетила Србију 1992, 1993, 1994, 1995, и 2000. Она је такође посетила Црну Гору и Косово 1999. године, а Босну 2000. године. Престолонаследник Александар и Принцеза Катарина настанили су се у Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001.

Њено Краљевско Височанство говори грчки, енглески и француски и служи се шпанским. Принцеза Катарина воли музику, књижевност, позориште и кулинарство. Више од свега ужива у хуманитарном раду и радости давања.

Његово Краљевско Височанство Принц Петар

Њ.К.В. Принц Петар је рођен 5.фебруара 1980. у Чикагу у држави Илиноис. Најстарији је син Њ.К.В. Престолонаследника Александра и Њ.Ц.К.В. Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Принц Петар је унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В. Краљице Александре. Његов крштени кум је Њ.К.В. Кнез Александар од Југославије, син Њ.К.В. Кнеза Намесника Павла од Југославије.

Принц Петар је живео у :Чикагу до краја 1981. године, када се са својим родитељима преселио у Вирџинију. Током 1983, прво је ишао у предшколску установу Тајсонов угао у Вирџинији а затим је кренуо у школу. Године 1985. у узрасту од пет година придружио се свом оцу Престолонаследнику Александру и Принцези Катарини у Лондону где је ишлао у једно од најбољих обданишта заједно са својом браћом.

Принц Петар са тринаест година уписао је Краљевску школу у Кентерберију у Енглеској, где је дипломирао 1998. године са три нивоа „А“ из уметности, шпанског и француског језика и десет оцена ГЦСЕ (Опште сведочанство о средњем образовању)..

Похађао је и са успехом завршио курс Камбервел колеџа за уметност Института у Лондону. Принц Петар се усавршавао у Европи на пољу дизајна и илустровања углавном у Севиљи и Барселони. У престижној школи дизајна на Роуд Ајленду на Источној обали Сједињених држава усавршавао се годину дана након чега је уследила успешна каријера у Лондону и Њујорку у области графичког дизајна и уметности где је имао прилику да сарађује са бројним познатим брендовима и међународним клијентима. Пасионирано се интересује за развој визуалних концепата кроз сарадњу са стваралоцима из других области интересовања зарад постизања разноврсности идеја и медија комуникације.

Његово Краљевско Височанство Принц Наследник Филип

Фото: Ана-Марија Ршумовић

Његово Краљевско Височанство, Принц Наследник Филип од Србије и Југославије, рођен је 15. јануара 1982. године у Ферфаксу, Вирџинија, САД.

Син је Њ.К.В. Престолонаследника Александра Карађорђевића и Њ.Ц. и К.В. Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце; унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В. Краљице Александре; праунук Њ.В. Краља Александра I Ујединитеља, чукунунук Њ.В. Краља Петра I Ослободиоца; и потомак Њ.С.В. Кнеза Александра и Врховног Вожда Карађорђа Петровића, вође Првог српског устанка.

Са мајчине стране, директни предак Принца Наследника Филипа је био Њ.В. Краљ Португала Жоао VI, као и његов син Њ.Ц.В. Педро I, први Цар Бразила, и Њ.Ц.В. Педро II, други (и последњи) цар Бразила.

Баба по мајци Принца Наследника Филипа, Марија де ла Есперанса рођењем потиче од Краљевске куће Бурбона од Две Сицилије – у питању је бочна страна шпанске краљевске куће која је владала Краљевством Две Сицилије на југу данашње Италије и која води порекло од француске краљевске династије Капет.

Од мајчиних мушких предака, Принц Филип је директан потомак Њ.В. Луја Филипа I, Краља Француза од 1830 до 1848. који је део куће Бурбона, француске владарске династије.

Принц Филип је брат близанац Њ.К.В. Краљевића Александра и, после свог оца, први је у реду наследства на српски престо. Њихов старији брат је Њ.К.В. Краљевић Петар. Његови кумови на крштењу су Њ.В. покојни Краљ Константин II Грчки, Њ. В. шпанска Краљица Софија и Њ.К.В. Принцеза Ана, Војвоткиња од Калабрије.

После развода родитеља живео је с браћом и мајком у Севиљи, а потом се преселио у Лондон код оца. Матурирао је на Краљевској школи у Кантерберију (2000), затим је дипломирао хиспанистику на Универзитетском колеџу у Лондону (UCL) и похађао хотелијерство на École hôtelière de Lausanne у Швајцарској.

Каријеру је започео у Ландс банци у лондонском Ситију, потом радио у ИКОС-у (глобални хеџ фонд) на Кипру, а затим као финансијски аналитичар у Lazard Asset Managementu у Лондону.

Након 15 година искуства у финансијама, професионално се посвећује Биткоину, који види као неопходну надоградњу наслеђеног глобалног финансијског система. У октобру 2022. постаје директор стратегије (Chief Strategy Officer) компаније JAN3, биткоин технолошке компаније која шири приступ Биткоину и финансијској слободи широм света, пружајући алате појединцима, предузећима и државама.

Принц Филип ужива у сноубордингу, сурфовању и фудбалу. Трчао је Атински маратон (2010.), Београдски полумаратон (2011.) и Лондонски маратон (2014.). Говори енглески, српски, шпански и француски.

Њ.К.В. Принц Наследник Филип и Њ.К.В. Принцеза Даница венчали су се у Саборној цркви Светог Архангела Михаила у Београду 7. октобра 2017. године, на венчању којим је начелствовао Његова Светост блаженопочивши Патријарх српски Г. Иринеј. Кума је била Њ.К.В. Престолонаследница Викторија од Шведске, а кум Њ.К.В. Краљевић Петар Карађорђевић. То је било прво Краљевско венчање у Београду након свадбе Њ.В. Краља Александра I и Краљице Марије, 8. јуна 1922. године.

25. фебруара 2018. Њихова Краљевска Височанства су добила сина Њ.К.В. Принца Стефана, који је први Кађорђев потомак рођен у Београду након 90 година. Принчевски пар се са сином из Лондона где су живели, доселио у Србију на Видовдан, 28. јуна 2020. године, а живели су на Врачару, у Београду. 5. новембра 2023. године добили су кћерку Њ.К.В. Принцезу Марију, која је прво женско дете у наследној линији династије Карађорђевић након принцезе Јелене, кћерке Њ.В. Краља Петра I и Књегиње Зорке. Септембра 2024. године, заједно са својим супругом и породицом отпочињу заједнички живот у Сламнатој кући у оквиру Краљевског комплекса на Дедињу.

Заједно, Њихова Краљевска Височанства основала су “Фондацију Принца Наследника Филипа и Принцезе Данице од Србије”, посвећену очувању српског културног и историјског наслеђа и континуитету династичке традиције — спајајући морално и стваралачко надахнуће с иновацијама и савременим идејама.

Његово Краљевско Височанство Принц Стефан

Фото: Ана-Марија Ршумовић

Његово Краљевско Височанство Принц Стефан, син Њихових Краљевских Височанстава Принца Наследника Филипа и Принцезе Данице, рођен је у Београду 25. фебруара 2018. године. Унук је Његовог Краљевског Височанства Престолонаследника Александра и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце, и праунук Њихових Величанстава Краља Петра II и Краљице Александре од Југославије. Други је у реду наследства Краљевске породице Србије, после свог оца. Принц Стефан похађа основну школу у Београду, где и живи са родитељима и сестром, Њ.К.В. Принцезом Маријом.

Са благословом Његове Светости блаженопочившег Патријарха српског Иринеја, звона београдског храма Светог Саве огласила су се поводом рођења новог члана српске Краљевске породице. То је био први пут да је 49 звона највећег православног храма на Балкану објавило такво рођење. Такође, његово рођење објавила су и звона цркве Светог Ђорђа на Опленцу и манастира Жиче. Било је то прво рођење мушког детета у Краљевској породици у Србији, после 90 година, када је у Београду рођен Њ.К.В. Краљевић Томислав, брат Њ.В. Краља Петра II.

Патријарх српски Г. Иринеј крстио је младог Принца Стефана у Дворској капели Светог Андреја Првозваног на Дедињу, 15. децембра 2018. године. Кумови Принца Стефана су Њ.К.В. Принц Александар (брат близанац Њ.К.В. Принца Наследника Филипа), г-ђа Петра Лазаревић и г-дин Душан Антуновић, дугогодишњи породични пријатељи принчевског пара, Принца Филипа и Принцезе Данице. Заједно са Патријархом, крштење је богослужио и Његово Преосвештенство покојни Епископ шабачки Лаврентије, који је 1983. године крстио Принчеве Филипа и Александра у дворцу Виљаманрике (Villamanrique) надомак Севиље. Принц Стефан је на крштењу носио одећу у којој је 1923. године у Београду крштен Њ.В. Краљ Петар II. Крштење је обавио Његова Светост Патријарх српски Димитрије, а кум је био британски Краљ Џорџ V.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Марија

Њено Краљевско Височанство Принцеза Марија, кћерка Њ.К.В. Принца Наследника Филипа и Њ.К.В. Принцезе Данице, рођена је у Београду 5. новембра 2023. године.

Са благословом Његове Светости Патријарха српског Порфирија огласила су се звона београдског храма Светог Саве најављујући рођење новорођеног члана Краљевске породице Србије. То је други пут да је 49 звона највећег православног храма на Балкану објавило такво рођење, након што је на исти начин дочекан долазак на свет брата Принцезе Марије, Њ.К.В. Принца Стефана. Истим поводом огласила су се и звона цркве Светог Ђорђа на Опленцу, као и манастира Грачанице и Жиче.

Ово рођење женског детета било је прво у владајућој грани Краљевске породице Србије, после 139 година, када је рођена Принцеза Јелена, кћерка Њ.В. Краља Петра I.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Даница

Фото – Ана Марија Ршумовић

Њено Краљевско Височанство Принцеза Даница од Србије рођена је 17. августа 1986. године у Београду. Од 1992. године, заједно са својим родитељима живи у Паризу, где започиње основну школу, враћа се у Београд, па затим поново у Париз 1997. године, где завршава гимназију као и целокупне студије. Кћерка је еминентног српског савременог сликара Милана Цилета Маринковића и мајке Зорице Бебе Маринковић, дипломирани економиста (dipl.oec).

Принцеза Даница је дипломирала на Академији примењених уметности у Паризу, одсек за графички дизајн и визуелну комуникацију. Паралелно похађа Универзитет Сорбона - Париз IV, смер упоредна књижевност и славистика, где стиче диплому другог степена студија. Мастер студије графичког дизајна и комуникација завршава на Универзитет уметности у Лондону (UAL) - Челзи колеџу за уметност и дизајн. Члан је Удружења ликовних и примењених уметности и дизајнера Србије - УЛУПУДС-а од 2010. године, у дизајн секцији.

У оквиру своје основне професије графичког дизајна и визуелних комуникација, посебно је оријентисана ка издаваштву и то ка дизајну каталога ликовних уметника, уметничког и позоришног плаката. Такође, ЊКВ Принцеза Даница се креативно изражава као колажиста. Њен већ препознатљив стил манифестује се кроз колаже које ствара и активно излаже кроз самосталне и групне изложбе али и уметничке сајмове, чиме постаје део културног миљеа Београда и Париза. Користи уметничко име Дана МААР под којим је препозната.

Од бројних самосталних изложби колажа у Београду, Принцеза Даница истиче изложбе у Установи Културе Пароброд, у New Moment галерији, у галерији Атријума Библиотеке Града Београда, у Supermarket concept store-у, као и у Галерији Озоне, док у Паризу истиче изложбе Galerie Origines и Galleries Artessepia у оквиру манифестације manifestacije Carré Rive Gauche, Saint-Germain des Près. Њени колажи су неколико година узастопно изложени на Бијеналу савремене уметности у Паризу.

Међу бројним остварeним пројектима у оквиру основне професије графичког дизајна и визуелних комуникација, добија награду БИНА (Међународна недеља архитектуре Београда) за архитектонски догађај 2010. године за пројекат „Портрети архитеката – ретроспективна изложба чланова архитектонске секције УЛУПУДС-а 1953-2010.“, као и плакету Мајског салона Удружења ликовних и примењених уметника Србије (УЛУПУДС) 2011. године.

Принцеза Даница говори четири језика, и то српски, француски, енглески и шпански језик.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Даница и Њ.К.В. Принц Филип Карађорђевић венчали су се у Саборној цркви у Београду, 7. октобра 2017. године. Венчање је служио Његова Светост блаженопочивши Патријарх српски Г. Иринеј. Кума је била Њ.К.В. Принцеза Викторија од Шведске, а кум Њ.К.В. Принц Петар, младожењин старији брат. То је било прво Краљевско венчање у Београду након свадбе Њ.В. Краља Александра I и Краљице Марије, 8. јуна 1922. године.

У Београду 25. фебруара 2018. године Њихова Краљевска Височанства Принцеза Даница и Принц Филип добили су сина Њ.К.В. Принца Стефана, који је први Кађорђев потомак рођен у Београду након 90 година. Принчевски пар се са сином из Лондона где су живели, доселио у Србију на Видовдан 2020. године.

5. новембра 2023. године добили су кћерку Њ.К.В. Принцезу Марију, која је прво женско дете у наследној линији династије Карађорђевић након принцезе Јелене, кћерке Њ.В. Краља Петра I и Књегиње Зорке. Септембра 2024. године, заједно са својим супругом и породицом отпочињу заједнички живот у Сламнатој кући у оквиру Краљевског комплекса на Дедињу.

Њихова Краљевска Височанства основала су “Фондацију Принца Наследника Филипа и Принцезе Данице од Србије” како би радили на очувању српског културно-историјског наслеђа, настављајући традицију, културно, морално и стваралачко надахнуће претходних генерација династије Карађорђевић, уз осврт на иновацију и савремене идеје које заступају.

Његово Краљевско Височанство Принц Александар

Његово Краљевско Височанство Принц Александар рођен је у Ферфаксу у Вирџинији, САД, 15. јануара 1982. Он је брат близанац Њ.К.В. Принца Наследника Филипа и трећи у реду наслеђа Престола (после брата Њ.К.В. Принца Филипа и синовца, Њ.К.В. Принца Стефана). Син је Њ.К.В. Престолонаследника Александра и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Принц Александар је унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В. Краљице Александре. Крштени кумови су му Њ. В. шпанска краљица Софија, Њ. В. грчки Краљ Константин и Њ. К. В. Војвоткиња од Калабрије.

Њ.К.В. Принц Александар обавља функцију председника Управног одбора Фондације Престолонаследника Александра за образовање и културу.

Њ.К.В. Принц Александар венчао се са Њ.К.В. Принцезом др Весном у месту Виљаманрике де ла Кондеса, код Севиље у Шпанији, 20. септембра 2025 године. Чин венчања и сједињења у Светој тајни брака служили су Његово Преосвештенство Владика Топлички Г. Петар, викарни Епископ и изасланик Његове Светости Патријарха српског Г. Порфирија, и отац Душан Ердељ, протојерej-ставрофор у парохији Светих апостола Петра и Павла у Андалузији. Кумови на црквеном венчању били су, по благослову Његовог Преосвештенства Епископа Западноевропског Г. Јустина, браћа младенаца, Њ.К.В. Принц Наследник Филип и г. Александар Јелић.

Грађанско венчање Њихових Краљевских Височанстава обављено је у Краљевском Двору у Београду 6. септембра 2025, на симболично одабран датум: наиме, 6. септембра 1923. рођен је деда Принца Александра, Њ.В. Краљ Петар II.

У Београду 13. октобра 2026. године, Њихова Краљевска Височанства Принцеза Весна и Принц Александар добили су сина Њ.К.В. Принца Марка Александра.

Принц Александар је живео у Вирџинији до 1984. године. Заједно са братом близанцем принцем Филипом похађао је вртић у Севиљи, Шпанија. Године 1985. у узрасту од три године принц Александар и његов брат близанац принц Филип придружили су се свом оцу Престолонаследнику Александру и Принцези Катарини у Лондону где су ишли у вртић. Са шест година уписали су у једну од најбољих основних

школа у Лондону. Затим су са тринаест година принц Филип и принц Александар похађали један од најбољих интерната у Енглеској, Краљевску школу у Кентерберију.

Принц Александар је 2000. године дипломирао на Краљевској школи у Кентерберију у Енглеској са оценама три „А“ нивоа из шпанског, француског и државне управе и политике и десет ГЦСЕ оцена. Принц Александар је студирао на Универзитету у Сан Франциску (УСФ) где је дипломирао на студијама комуникације, са нагласком на односима са јавношћу и журнализмом. Принц Александар је завршио студије на Америчком универзитету где је стекао звање магистра Ликовне уметности у оглашавању. Тренутно ради у области електронског издаваштва на Интернету у Сједињеним Државама.

Принц Александар се бави уметношћу, фотографијом, музиком, филмом, сурфингом, сноубордингом, роњењем, музејима, кулинарством, књижевношћу, тенисом, кошарком и фудбалом. Говори српски, енглески, шпански и француски.

Пре 5. октобра 2000. Принц Александар посетио је Србију 1991. године и Босну 2000. године. Принц Александар и Краљевска породица настанили су се у Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. Путовао је по Европи и САД, а посетио је и Блиски Исток, Југоисточну Азију, Средњу и Јужну Америку.

Њено Краљевско Височанство Принцеза др Весна

Њено Краљевско Височанство Принцеза др Весна венчала се са Његовим Краљевским Височанством Принцем Александром у месту Виљаманрике де ла Кондеса, код Севиље у Шпанији, 20. септембра 2025 године. Чин венчања и сједињења у Светој тајни брака служили су Његово Преосвештенство Владика Топлички Г. Петар, викарни Епископ и изасланик Његове Светости Патријарха српског Г. Порфирија, и отац Душан Ердељ, протојерej-ставрофор у парохији Светих апостола Петра и Павла у Андалузији.

Грађанско венчање Њихових Краљевских Височанстава обављено је у Краљевском Двору у Београду 6. септембра 2025, на симболично одабран датум: 6. септембра 1923. рођен је младожењин деда, Њ.В. Краљ Петар II.

У Београду 13. октобра 2026. године, Њихова Краљевска Височанства Принцеза Весна и Принц Александар добили су сина Њ.К.В. Принца Марка Александра.

Принцеза је рођена у Минхену 12. децембра 1985. Њена мајка, др Славица Јелић, пореклом је из Ниша, а отац, господин Марко Јелић, из Бачког Брестовца; обоје живе у Немачкој. Њено Краљевско Височанство има млађег брата Александра, са којим је одувек веома блиска и који јој је највећа подршка. Г. Александар Јелић, заједно са Њ.К.В. Принцем Наследником Филипом, братом Принца Александра, био је један од кумова на црквеном венчању.

Њ.К.В. Принцеза др Весна завршила је основну школу у Минхену, а потом и језички смер гимназије, где је развила љубав према језицима. Матурирала је у Städtische Luisengymnasium у Минхену, након чега је на Универзитету Лудвиг-Максимилијан (LMU) студирала шпански и француски. Своје истинско професионално усмерење нашла је у стоматологији, те је, по преласку на Стоматолошки факултет Универзитета у Нишу, дипломирала 2011.

Њено Краљевско Височанство је посвећена континуираном усавршавању стручног и практичног знања. У периоду од 2011. до 2013. године обавила је приправнички стаж и обуку из пародонталне хирургије на ВМА у Београду, а 2012. и додатну едукацију из регенеративне стоматологије (PRF) у Ници. Године 2013. враћа се у Минхен и почиње

рад као стоматолог, настављајући стручно усавршавање. Од 2014. до 2016. године завршила је програм из пародонтологије у Немачкој, а потом се специјализовала за минимално инвазивну, естетску и свеобухватну високо стандардну стоматологију.

Године 2019. отвара своју прву ординацију у Минхену, „Praxis Dr Vesna Jelić“, у Максимилијан улици (Maximiliansstraße), а 2024. и другу, „Dentique“, на Максимилијанплацу (Maximiliansplatz). Принцеза Весна је глобални предавач за „Invisalign“ и признати стручни лидер и предавач за „Edelweiss Dentistry“.

Њ.К.В. Принцеза Весна говори шест језика; четири течно: српски, немачки, шпански и енглески, а служи се и француским и италијанским.

Клавир је почела да свира са пет година, интензивно се усавршавала петнаест година и учествовала на баварским такмичењима. Од најранијег детињства неговала је љубав према фолклору, играјући у више културно-уметничких друштава српске дијаспоре у Немачкој, као и у Србији – од „Југос-а“ у Немачкој, првог КУД-а у коме је започела, све до КУД-а „Оро“ из Ниша, последњег у ком је игала. Такође је од седме године похађала часове класичног латиноамеричких плесова.

Њено Краљевско Височанство одувек је била активна у спорту – од каратеа, одбојке и кошарке до голфа. Воли море, рони, а недавно је почела да учи и сурфовање, што је и једна од омиљених активности њеног супруга.

Његово Краљевско Височанство Принц Марко Александар

Његово Краљевско Височанство Принц Марко Александар, син Њихових Краљевских Височанстава Принца Александра и Принцезе др Весне, рођен је у Београду 13. октобра 2026. године.

Унук је Његовог Краљевског Височанства Престолонаследника Александра и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце, и праунук Њихових Величанстава Краља Петра II и Краљице Александре од Југославије. Четврти је у реду наследства Краљевске породице Србије.

Поредак линије наслеђивања

Поредак линије наслеђивања

Након Њ.К.В. Престолонаследника Александра (сина Њ.В. Краља Петра II):

Њ.К.В. Принц Наследник Филип (близанац) син Њ.К.В. Престолонаследника Александра, 15. јануар 1982.

Њ.К.В. Принц Стефан, 25. фебруар 2018.

Њ.К.В. Принц Александар (близанац) син Њ.К.В. Престолонаследника Александра, 15. јануар 1982.

Њ.К.В. Принц Марко Александар, 13. октобар 2026.

5. Њ.К.В. Принц Никола, син Њ.К.В. Краљевића Томислава, 15. јануар 1958.

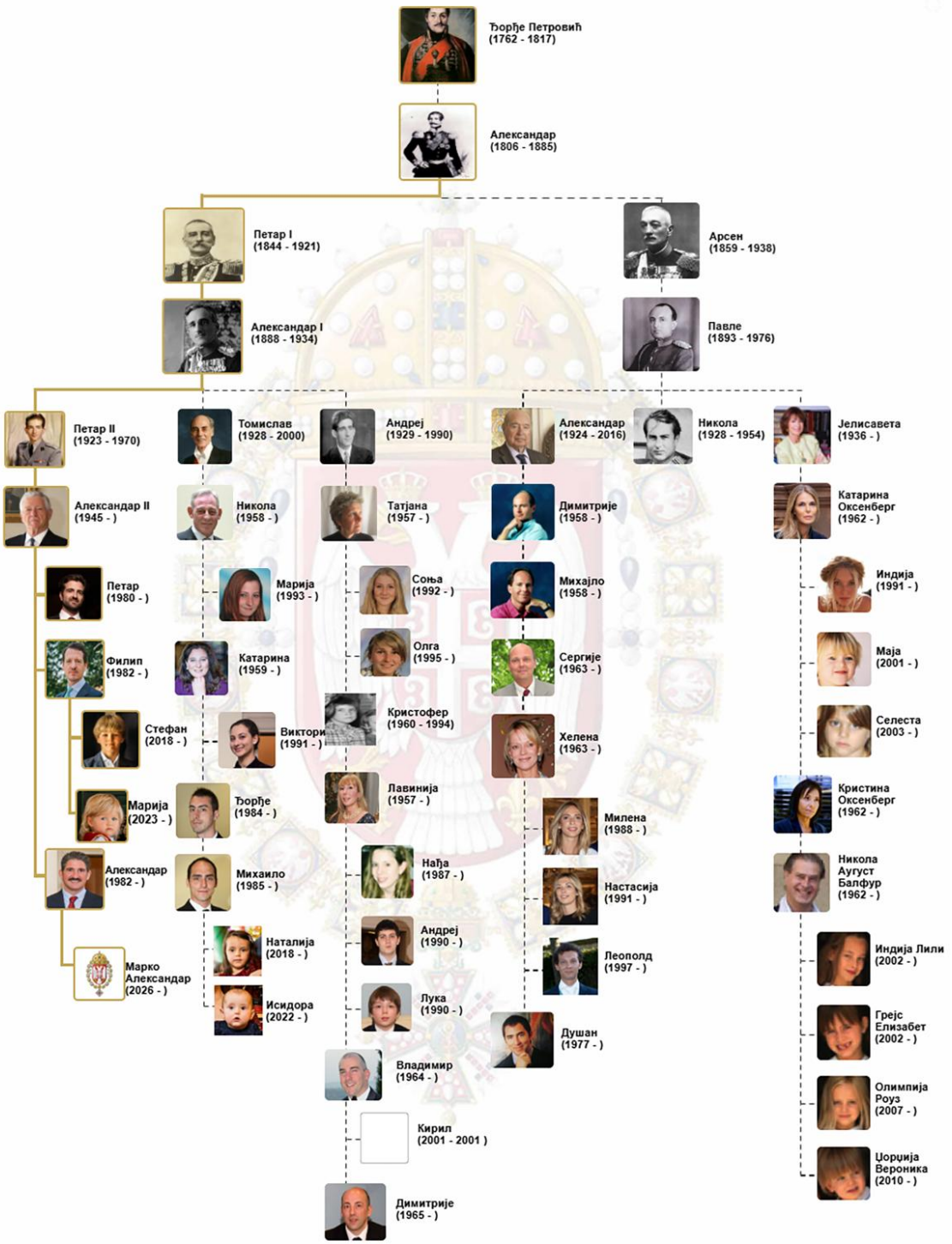
6. Њ.К.В. Принц Ђорђе, син Њ.К.В. Краљевића Томислава, 25. мај 1984.

7. Њ.К.В. Принц Михаило, син Њ.К.В. Краљевића Томислава, 15. децембар 1985.

8. Њ.К.В. Принц Владимир, син Њ.К.В. Краљевића Андреја, 11. март 1964.

9. Њ.К.В. Принц Димитрије, син Њ.К.В. Краљевића Андреја, 21. април 1965.

Породично стабло Краљевске Породице

Званични портрет наследне линије Краљевског дома Србије

Историја Династије

Историја династије Карађорђевић протеже се на више од два века постојања. Оно што Краљевску породицу Србије чини посебном је то што је она потекла из народа коме припада и на чијем челу је била током свог постојања.

19. век

Почетком 19. века, прилике у Србији су биле изузетно тешке. Земља је неколико векова била под отоманском окупацијом, уз сталне тежње српског народа да поврати своју слободу. Група турских одметника од султана у Цариграду и његове владавине, званих „дахије“, преузела је власт на територији Србије 1801. године, убивши београдског везира. Зулум према народу постао је неподношљив, те 1804. године на Великој скупштини српског народа у Орашцу донета је одлука да се подигне устанак против терора. Ђорђе Петровић, звани Карађорђе (надимак потиче од турске речи „кара“, што значи „црни”) изабран је за Врховног Вожда Првог српског устанка.

Као већ искусан војник, успео је да уједини народ Србије у борби против заједничког непријатеља. Дахије су поражене, али се борбе настављају, постављајући потпуно ослобођење целе Србије од османске власти као крајњи циљ устанка. Искра слободе коју је упалио Карађорђе, се претворила у ватру.

Први српски устанак је трајао од 1804. до 1813. године, када је турска војска успела да сломи отпор и поново окупира Србију. У овом периоду обележеном сталним борбама, настала је прва слободна српска држава у модерном времену. На тим темељима лежи Србија какву данас познајемо.

Карађорђеве заслуге и допринос не треба посматрати само кроз војни аспект. Већ 1805. године на скупштини народних првака у Борку основан је „Правитељствујушчи совјет сербски“. Совјет је суштински био врста Владе, централне власти устаничке Србије, имао је извршну и законодавну власт. Са његовим оснивањем се сложио и Карађорђе, који је и сам био на челу овог тела у неколико наврата. Такође, у то време је основана и Велика школа у Београду, што представља почетак високог образовања у Србији.

Карађорђе је након пропасти Првог српског устанка био приморан да напусти земљу, чиме је започела тужна судбина чланова породице Карађорђевић, да су сви они, у неком тренутку свог живота, били приморани да живе далеко од своје отаџбине и народа.

После Другог српског устанка основана је Кнежевина Србија, као вазална држава под османском влашћу, са оснивачем друге српске династије, Милошем Обреновићем, као Кнезом Србије. Карађорђе се вратио у Србију 1817. године, када је по налогу Кнеза Милоша убијен. Чињеница да су Карађорђе и Милош били кумови, што је за Србе светиња, увећава трагедију овог догађаја.

Скупштина српског народа одлучила је 1842. године да са чела земље уклони династију Обреновића и на престо доведе Карађорђевог сина, Њ.С.В. Кнеза Александра Карађорђевића, који се у Србију иначе вратио 1839. године и постао ађутант кнеза Мхаила Обреновића. Владао је до 1858. године када се одлуком Светоандрејске скупштине Обреновићи враћају на српски престо. Период владавине Кнеза Александра обележила су настојања да се унапреди и модернизује млада српска држава. Кнез Александар је започео велики број реформи и оснивао нове институције, за време његове владавине донет је Грађански законик, успостављена је стајаћа војска, изграђена је тополивница, унапређене су постојеће школе и основане нове, донет је Закон о школама и систему образовања, основани су Народни музеј и Народна библиотека. Био је први владар модерне Србије који је у потпуности поштовао Устав.

20. век

Године 1903, након што су официри српске војске извршили атентат на последњег краља и краљицу из династије Обреновић, Народна скупштина је одлучила да на престо ступи Карађорђев унук. Њ.В. Краљ Петар I Ослободилац постао је тако први Краљ Србије из династије Карађорђевић.

Краљ Петар I био је први прави демократски владар модерне Србије. Једнакост свих, владавина права и правичности били су идеали и принципи који су га водили. У Краљевини Србији је успостављен изузетно висок ниво демократије и либералног управљања земљом, са поштовањем Устава и закона као императивом.

Модернизовао је српску војску и био врховни командант у два Балканска рата, 1912. и 1913. године, у којима је ослобођен српски народ који је у јужним крајевима вековима био у ропству Османског царства. Међутим, мир није дуго потрајао. Незадовољство због аустријске анексије Босне и Херцеговине тињао је у суседним земљама, а жеља народа за независношћу од Аустроугарске довела је до атентата на престолонаследника „Црно-жуте монархије“, Надвојводу Франца Фердинанда 1914. године у Сарајеву, чиме је запаљена варница Првог Светског рата.

Током Великог рата Краљ Петар Први увек је био са својим трупама, чак и за време „Албанске голготе“, тешког повлачења српске војске и народа из Србије у Грчку. Иако већ стар и болестан, стари краљ је одлазио у ровове на првој линији фронта. Још за живота, 1914. године пренео је краљевске дужности на свог сина, у то време Престолонаследника Александра, који је касније 1921. године постао Њ.В. Краљ Александар I Ујединитељ.

Александар је и данас најпознатији по својим војним вештинама и ратним успесима. Као Врховни командант војске Краљевине Србије током Првог светског рата донео је прве победе савезничким трупама. Као и његов отац, био је заједно са својом војском на првој линији фронта и са њом прошао „Албанску голготу“.

После Првог светског рата

Пробојем Солунског фронта војска Краљевине Србије предвођена Регентом Александром доноси Савезницима победу у рату и дуго очекивани мир Европи и свету, који је хвалио српске војнике и њиховог врховног команданта због њиховог јунаштва.

1. децембра 1918. године проглашена је Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, чиме је остварен ратни циљ Краљевне Србије, дефинисан Нишком декларацијом донетом 1914. године и потврђен Крфском декларацијом 1917. године. Тада је испуњена дуготрајна визија стварања једне уједињене државе Јужних Словена, започета још у 19. веку. Први Краљ Срба, Хрвата и Словенаца до своје смрти 1921. године био је Краљ Петар I, а наследио га је син Александар, који од 1929. године, када држава мења име, носи титулу Краља Југославије.

Краљ Александар се 1922. Године оженио румунском Принцезом Маријом (од тог момента Њ.В. Краљицом Маријом), и у браку су добили три сина: Престолонаследника Петра и Краљевиће Томислава и Андреја.

Нова краљевина суочавала се са бројним проблемима. Земља је тешко разорена током Првог светског рата, а суседне државе желеле су делове њене територије, док су трвења између Хрвата и Срба расла. Године 1929. постало је јасно да Краљ нема другог избора до да наметне непосредну краљевску владавину. То је урадио преко сопствене воље, обећавши да ће у преименованој краљевини Југославији обновити демократију када се постигне национално јединство и искорени корупција државног апарата.

Александар Први био је међу првим државницима у Европи који је увидео опасност од доласка екстремних идеологија – нацизма и фашизма. Пао је као њихова жртва, убијен је у Марсеју 9. октобра 1934. године, када је са њм убијен и француски министар спољних послова Луј Барту.

„Александар ће заувек живети у сећању свог народа као херојска фигура импозантне величине. Као Вашингтон и Линколн из Југославије – као Вашингтон способан и неустрашив генерал који је своју земљу ослободио угњетавања; као Линколн, мудри вођа и родољуб који је завршио мученички" – речи су Николе Тесле.

Син Краља Александра I, Престолонаследник Петар, имао је само 11 година када му је отац убијен, а он постао Њ.В. Краљ Петар II. До пунолетства, формирано је трочлано Намесништво, међу којима је био и његов стриц, Њ.К.В. Кнез Павле Карађорђевић, које је вршило краљевску власт у име малолетног монарха.

Други светски рат и укидање монархије од стране комуниста

Почетак Другог светског рата 1939. године ставио је Краљевину Југославију пред тешку одлуку: да ли да приступи Тројном пакту (Немачка – Италија – Јапан) или да се супротстави неупоредиво снажнијем непријатељу. До 1941. године сви југословенски суседи су пали под контролу нациста. У тежњи да се избегне крвопролиће, Кнез Павле и југословенска Влада доносе одлуку да се пакт о ненападању са Немачком и Италијом потпише. Одлука је наишла на жестоке протесте у земљи, што доводи до војног пуча 27. марта 1941. године. Влада и намесништво су свргнути, а Краљ Петар Други проглашен је пунолетним и одмах преузима краљевска овлашћења од Намесништва.

Недељу дана касније, Немачка, Бугарска, Мађарска и Италија напале су Југославију, а војска суочена са многоструко јачим нерпијатељем није мога да одбрани земљу од пада под окупацију. Инвазијом нациста и њихових савезника на Краљевину Југославију, краљ Петар II, као и југословенска влада, био је приморан да напусти своју отаџбину и преко Атине, Јерусалима и Каира придружи се другим шефовима држава из окупиране Европе у Лондону.

Краљ Петар II уложио је огроман напор да помогне народу Југославије у борби против нацизма. Такође покушавао је да се врати у земљу и буде уз свој народ. Тражио је подршку за своје сународнике, састајући са многим важним светским лидерима тог времена, укључујући председника Рузвелта, сер Винстона Черчила, његовог кума, британског Краља Џорџа VI, Краљицу Вилхелмину од Холандије, председника Чехословачке Едварда Бенеша, Краља Хокона од Норвешке и председника Пољске Владислава Рацкиевича. Био је најмлађи шеф државе икада који се обратио Конгресу Сједињених Држава, 1942. године.

Окупирана Југославија је подељена између Сила Осовине, како би се удовољило захтевима Немачке, Италије, Бугарске и Мађарске, као и марионетске Независне државе Хрватске. Упркос слому југословенске војске, у земљи су се оформила два супарничка покрета отпора. Први је био Југословенска војска у Отаџбини, легална и легитимна војна формација на челу са генералом Драгољубом (Дражом) Михаиловићем, Министром одбране Владе у изгнанству, чији је циљ био ослобођење земље и очување предратног уставног поретка. Други је био револуционарни партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз Тито. Поред бобе са окупаторским снагама, у Југославији се разбуктао и крвави грађански рат између два покрета.

Савезници су најпре подржавали Михаиловића, о њему и његовим борцима су организоване изложбе, а 20th Century Fox је чак снимио и филм 1943. године под називом „Четници, борбена герила“. Међутим, под снажним утицајем совјетских шпијуна који су се инфилтрирали у Британску јединицу за специјалне операције (енг. SOE) и њихове пропаганде, пре свега Џејмса Клугмана који је две и по године радио у главном штабу СОЕ-а задуженом за Југославију, преоријентисали на Броза.

Такође, велики утицај на измену савезничког односа према Југословенској војсци у Отаџбини имали су и појединци попут Рендолфа Черчила, сина британског премијера Винстона, и Фицроја Меклејна, који су као официри боравили у комунистичком штабу, али и представник Уједињеног Краљевства код савезника на Медитерану, Харолд Макмилан, који је инсистирао да и Велика Британија и југословенска Влада и Краљ подрже Броза и комунисте свим снагама. Притисци су ишли толико далеко, да је Краљу Петру Другом, који је и поред оваквог развоја ситуације инсистирао да се пребаци у Југославију код Михаиловића, стигло упозорење Британаца да ће његова политика подршке Михаиловићу изазвати грађански рат и навести Црвену армију да физички уништи све трупе Југословенске војске у Отаџбини.

И поред оваквог развоја ситуације, генерал Михаиловић и његови војници настављају неравноправну борбу, организујући и једну од највећих операција спасавања савезничких пилота оборених иза непријатељских линија – Операцију „Халијард“. Због ових заслуга, генерал Михаиловић је постхумно одликован од стране америчког председника Харија Трумана Легијом за заслуге првог степена 29. марта 1948. године. Са друге стране, 1944. године, уз помоћ Црвене армије, партизани су ушли у Београд и оформили комунистичку владу.

Наредне године, 29. новембра 1945. монархија је на недемократским изборима незаконито укинута, а Југославија је постала тоталитарна једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије. Након тога, комунистичка диктатура донела је указ – 8. марта 1947. године, Краљ Петар II и сви чланови Краљевске породице (укључујући Њ.К.В. Престолонаследника Александра, сина Краља Петра, који није имао ни пуне две године) лишени су држављанства, а целокупна приватна имовина је конфискована. Међутим, Краљ Петар II никада није абдицирао. Чак и у изгнанству, наставио је да подржава свој народ, апеловао је на све високе званичнике да помогну да се демократија врати у његову земљу.

Повратак у отаџбину

Син Краља Петра Другог, Њ.К.В. Престолонаследник Александар, иако приморан да одраста далеко од земље својих предака, увек је осећао велику љубав према свом народу и имао силну жељу да се коначно врати у отаџбину. То је први пут постало могуће 1991. године, када су Њ.К.В. Престолонаследник Александар и Њ.К.В. Принцеза Катарина са његовим синовима, Њ.К.В. Принчевима Петром, Филипом и Александром први пут дошли у своју земљу на позив демократске опозиције. Због недемократског режима нису тада могли да остану, али је учињен први корак.

Престолонаследник Александар је био активан учесник у успостављању демократије у Србији и један је од најзначајнијих актера у уклањању посткомунистичког режима, ујединивши демократску опозицију, што је резултирало и коначном победом демократских снага 5. октобра 2000. године.

9. марта 2001. године донет је Закон о укидању указа из 1947. године, а Краљевској породици је враћено држављанство, што је омогућило њен повратак у Србију. Жеља Престолонаследника Александра да буде у отаџбини и са својим народом остварила се на његов 56. рођендан – 17. јула 2001. године – када су се он, његова супруга Принцеза Катарина и његова три сина, Принц Петар, Принц Наследник Филип и Принц Александар вратили у Краљевски Двор у Београду.

После више од пола века, наследник српског престола и његова породица повратили су своја грађанска права, право уласка у своју земљу и право коришћења породичног дома, Краљевског и Белог Двора. Краљевска породица коначно се вратила кући после скоро 60 година изгнанства.

Као што мото Карађорђевића каже – „Из народа – за народ“, главна дужност Краљевске породице Србије је да увек буде у служби народа и да ради за напредак своје отаџбине, тако да се Карађорђевићи овим геслом у свим својим активностима, од тежње за очување традиције и културе српског народа, преко подршке младима, побољшања угледа Србије и њене промоције у међународној заједници, до хуманитарног рада и свега другог, воде и данас.

Врховни Вожд Карађорђе

Родоначелник династије Карађорђевић, Ђорђе Петровић Карађорђе рођен је 15. новембра 1752. у селу Вишевцу, у лепеничком срезу. За време Отоманске окупације Србије и Балкана. У то време, Срби су чешће користили презимена настала као „очевска“, него породична презимена. Родитељи Ђорђа Петровића били су Петар и Марица Живковић. Ђорђе Петровић оженио се 1786. године Јеленом Јовановић из Маслошева. Из тог брака родило се седморо деце – ћерке Сава, Сара, Полексија и Стаменка, и синови Сима (умро по рођењу), Алекса (умро у 29. години у Кишињеву, Русија, данашња Молдавија) и Александар.

Убрзо по заснивању породице Карађорђе је прешао у Срем, где је као добровољац учествовао у аустријско-турском рату 1787-1791, под командом Радича Петровића. За исказану храброст добио је Златну медаљу и подофицирски чин.

По повратку у Србију, Карађорђе одлази у хајдуке, у чете Лазара Добрића и Станоја Главаша, а затим и сам постаје вођа устаника. Успостављање ограничене самоуправе у Београдском пашалуку омогућава Карађорђу да се врати земљорадњи и трговини и уреди своје имање у шумадијској варошици Топола.

Релативни мир у Србији престаје 1801. године, завођењем јаничарске страховладе. Српски народ доспева у најтеже стање ропства, понижења и патње, незапамћених од пада под Турке. Јаничарски терор кулминира покољем најугледнијих Срба – сечом кнезова.

Као одговор на покољ и догађаје који су му претходили, преживеле српске вође састале су се на народном збору у Орашцу, на Сретење 14. фебруара 1804. године. Окупљени побуњеници изабрали су Карађорђа Петровића за вођу устанка против дахија. Од тог дана његов живот постаје нераскидиво везан за судбину Првог српског устанка. Он постаје средишна личност и покретачка снага свенародног покрета за национално ослобођење. Он је врховни предводитељ, Господар и Вожд српски, државотворац, војсковођа и дипломата.

После погубљења дахија, устаници се супротстављају султановој војсци. Уследиле су српске победе у биткама на Иванковцу 1805, Мишару и Делиграду 1806. Крајем 1806. године устаници ослобађају Београд, а 1807. године у Србији више није било турских утврђења. Ове победе су се догодиле пред сам почетак Руско-турског рата крајем 1806, присилиле су Турке на преговоре. “Ичковим миром”, Србија је требало да постане вазална турска кнежевина, али су Карађорђеве амбиције биле пуна независност и ослобођење свих Срба под турском влашћу. После склапања савеза са Русијом у пролеће 1807, рат против Турске се наставио. Ослобођена је јужна Србија, а српска војска продрла је у област Рашке и успоставила везу са Црном Гором. После пораза на Чегру, Срби су се повукли на Мораву, настављајући борбе у Тимочкој крајини и Подрињу.

Упоредо са ослобађем територија, стварана је српска државна управа и учвршћиван положај Вожда. Основани су Правитељствујушчи Совјет, судови, поште, регуларна војска, Велика школа у Београду и основне школе по свим већим местима у Србији. Карађорђеви закони и уставне реформе дају Србији карактер правне државе. Крајем 1808, он је проглашен за наследног српског вожда, а Уставном реформом из 1811, учврстио је свој положај вође устаника и државе.

Мир није трајао дуго. Због Наполеоновог похода, Русија потписује мир са Турском 1812. и оставља Србију да се сама суочи са неупоредиво бројнијом и боље опремљеном турском војском. После неприхватања Букурештанског мира и пропалих преговора, Турци покрећу велику офанзиву 1813. године. Дугогодишње ратовање ослабило је српску војску, и Први српски устанак у крви је угушен.

Карађорђе је са породицом и најистакнутијим војводама прешао у Аустрију, а потом у Бесарабију (Русија). После неуспелог покушаја да да убеди руског Цара да уђе у рат против Турске, Карађорђе ступа у контакт са грчком организацијом “Хетерија”, чији је циљ био заједнички устанак Грка, Срба и Бугара и стварање велике балканске државе. Са намером да покрене заједничку борбу, Карађорђе тајно прелази у Србију. По налогу турског везира и Кнеза Милоша, Карађорђе је убијен у Радовањском Лугу код Смедерева, у ноћи између 24. и 25. јула 1817. године. Његово тело почива у маузолеју цркве Светог Ђорђа на Опленцу, задужбини Краља Петра I.

Карађорђева популарност прерасла је временом у легенду и изван граница устаничке Србије. Хришћани су у њему видели божијег изасланика, Срби из Аустрије сматрали су га својим царем који ће их избавити из руку туђинаца, а црногорски митрополит назвао га је ујединитељем српског народа. И за савремену генерацију Срба Карађорђе је синоним народног вође, идол и инспирација.

Његово Светло Височанство Кнез Александар

Најмлађи син Карађорђа и Јелене, Александар, рођен је у Тополи 11. октобра 1806. Школовао се у Хотину, у Бесарабији (Русија), под покровитељством руског цара. Оженио се 1830. године Персидом, ћерком војводе Јеврема Ненадовића. Имали су десеторо деце: ћерке Полексију, Клеопатру, Јелену и Јелисавету, и синове Алексија, Светозара (обојица умрли као деца), Ђорђа, Андреја, Петра и Арсена.

Крајем 1839. после султанског фермана о потврди кнежевског достојанства Кнеза Михајла Обреновића, породица Карађорђевић вратила се у Србију. Александар је ступио у службу при Главном штабу српске војске, а потом је унапређен у чин поручника и постављен за ађутанта Кнеза Михајла.

После политичких сукоба изазваних непоштовањем такозваног “Турског устава” и абдикације Милоша, а затим и Михајла Обреновића, на народној скупштини одржаној на Врачару 14. септембра 1842, Александар Карађорђевић изабран је за кнеза Србије. Након признавања кнежевске титуле од стране Русије и Турске, Кнез Александар се окренуо реформама и увођењу нових установа, како би се убрзао развој српске државе. Донет је кодекс грађанског права, уведена стајаћа војска, основана тополивница, унапређене су постојеће и основане нове школе, Народна библиотека и Народни музеј.

У Мађарској револуцији против аустријске власти 1848. у Војводини, учествују и чете добровољаца из Србије под командом Стевана Книћанина, које је као помоћ Србима у њиховој борби за аутономију послао Кнез Александар Карађорђевић. Као наставак национално-политичког покрета из 1848, развила се панславистичка идеја о Југословенској Краљевини, која је уз “Начертаније” Илије Гарашанина, четири године раније написан српски политички програм, утицала да основ српске спољне политике постане свест о мисији ослобађања свих јужнословенских народа од аустријске и турске власти.

У унутрашњој политици, Кнез Александар долази у сукоб са члановима Совјета, што кулминира сазивањем Светоандрејске народне скупштине у децембру 1858, која је изнудила његову абдикацију.

После силаска са кнежевског трона, Кнез Александар се повукао на своје имање у близини Темишвара (Румунија). Његов миран живот пореметила је оптужба да је за заверенике у атентату на Кнеза Михајла обезбедио новац и оружје. Осуда за дело које није учинио дубоко га је повредила. Династичке борбе су се још више распламсале, и Кнез Александар тек тада узима активно учешће у њима. У својим изјавама гнушао се помисли на недело које су му приписивали противници, борећи се свом снагом да на српски престо поново дође један Карађорђевић. Кнез Александар Карађорђевић умро је у Темишвару, 3. маја 1885. Сахрањен је у Бечу, а његови земни остаци пренети су 1912. умаузолеј цркве светог Ђорђа, задужбину Краља Петра I на Опленцу.

Његово Величанство Краљ Петар I

Краљ Петар Први Карађорђевић рођен је као пето дете Кнеза Александра и Кнегиње Персиде (кћерке Војводе Јеврема Ненадовића) на Петровдан, 11. јула 1844. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, а даље школовање је наставио у Швајцарској у заводу Венел-Оливије у Женеви. По завршеном школовању септембра 1861, Кнежевић Петар се уписује у париски Колеж Сен Барб, а 1862. у чувену војну академију у Сен-Сиру коју завршава 1864. године.

У Паризу се бавио фотографијом и сликарством, и усавршавао своје војничко и политичко образовање. Оно му је отворило видике идеја политичког либерализма, парламентаризма, демократије и њених институција. Почетком 1868, са свега 24 године, Кнежевић Петар је у Бечу штампао свој превод књиге енглеског политичара и филозофа Џона Стјуарта Мила “О слободи”, са својим предговором, који ће касније постати његов политички програм.

После убиства Кнеза Михајла у мају 1868, политички кругови блиски династији Обреновић прикључили су новом српском Уставу и одредбу којом се породици Карађорђевић забрањује повратак у отаџбину и одузима сва имовина.

Кнежевић Петар се придружио Легији странаца француске војске 1870. и са њом је учествовао у рату између Француске и Пруске, због чега је одликован Орденом Легије части. Године 1875. радио је на организовању и активно учествовао у босанско-херцеговачком устанку. Након неуспеле Тополске буне 1877, водио је живу политичку активност.

У лето 1883. године на Цетињу се оженио Кнегињом Љубицом – Зорком, најстаријом кћерком црногорског Књаза Николе. У том браку рођено је петоро деце: кћерке Јелена и Милена (умрла као дете), и синови Ђорђе (одрекао се права наследства престола 1909), Александар и Андрија (умро као дете). После краћег боравка у Паризу, породица Карађорђевић преселила се на Цетиње, где је остала следећих десет година. Због лошег материјалног положаја, Кнежевић Петар продао је кућу у Паризу 1894, и настанио се са породицом у Женеви. Његови контакти са људима из Србије, нарочито са вођом радикала Николом Пашићем никада нису престајали.

Током 1897, Кнежевић Петар одлази у Русију, и бива примљен код цара Николаја II. Три године касније покушао је да се споразуме са Краљем Александром Обреновићем о признавању принчевске титуле и повраћају одузете имовине, али без успеха. Кнежевић Петар је још више појачао своју политичку активност за повратак у Србију. Године 1901. настојао је да ступи у ближе односе са Аустро-Угарском, нудећи јој свој политички програм.

У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри завереници убили су Краља Александра Обреновића и Краљицу Драгу. Војска је на своју руку извела државни удар и прогласила Кнежевића Петра Карађорђевића за Краља Србије, што је својим избором потврдила Народна Скупштина 15. јуна. После 45 година Карађорђево потомство поново долази на чело српске државе, чиме почиње нови период у њеном развоју. ”Желим да будем прави уставни Краљ Србије” – рекао је Краљ Петар I у свом прогласу током полагања заклетве.

Од самог почетка своје владавине, Краљ Петар I суочио се са озбиљним препрекама. Земља је била растрзана унутрашњом политичком борбом, а Аустро-Угарска, испрва наклоњена новом српском Краљу, постала је убрзо отворени непријатељ Србије, нарочито после кризе изазване анексијом Босне и Херцеговине 1908. године.

Први балкански рат против Турске 1912, и Други – против Бугарске 1913. – окончани су тријумфом српске војске под врховном командом Краља Петра I, и ослобађањем Рашке области, Косова, Метохије и Македоније, и њиховим припајањем Србији.

Услед сталних и тешких напора у Балканским ратовима, здравствено стање Краља Петра I се погоршало, и он је 24. јуна 1914. пренео краљевска овлашћења на свог сина Престолонаследника Александра. Месец дана касније, Аустро-Угарска је објавила рат Србији, чиме је започет Први светски рат. После величанствених победа на Церу и Колубари 1914, након уласка Немачке и Бугарске у рат 1915, српска војска била је принуђена на повлачење и напуштање земље. Албанска голгота оставила је великог трага на здрављe остарелог Краља. Он је ипак доживео да дочека коначну победу и ослобођење Србије, и стварање нове државе настале уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца.

Умро је 16. августа 1921. у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу. Због својих заслуга у Балканским ратовима и у Првом светском рату у српском народу остао је запамћен као Краљ Петар I Ослободилац.

Његово Величанство Краљ Александар I

Александар I, југословенски Краљ, други син Краља Петра I и Кнегиње Зорке, рођен је на Цетињу 16. децембра 1888. Кум на крштењу био му је, преко изасланика, руски цар Александар II. Детињство је провео у Црној Гори, а основну школу завршио у Женеви. Даље школовање наставио је у војној школи у Петрограду, а потом у Београду. Након смрти Краља Петра I, он ступа на престо Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Судбински преокрет у животу младог Принца Александра наступио је 1909, када се његов старији брат, Принц Ђорђе одрекао права наследства престола. Као престолонаследник, Принц Александар је приступио реорганизацији војске, припремајући је за коначан обрачун са Отоманским Царством.

У Првом балканском рату 1912, Престолонаследник Александар је као заповедник Прве армије водио победоносне битке на Куманову и Битољу, а потом 1913. у Другом балканском рату битку на Брегалници. У Првом светском рату био је врховни заповедник српске војске у биткама на Церу и Колубари 1914, кад је српска војска потпуно разбила војску Аустро-Угарске монархије. Године 1915. нападнута од Аустро-Угарске, Немачке и Бугарске, Србија је подлегла у неравноправној борби. Са многим губицима српска војска се, заједно са старим Краљем Петром I и Престолонаследником Александром повукла преко Албаније на острво Крф, где је реорганизована.

Када се Краљ Петар I због болести делимично повукао од владарских послова, Престолонаследник Александар је постао Регент. После опоравка и попуне српска војска је исте године однела велику победу на Солунском фронту, на Кајмакчалану. Завршне операције пробоја Солунског фронта у јесен 1918, српска војска је извршила под врховном командом Регента Александра, са одличним командним кадром у који спадају војводе Живојин Мишић, Степа Степановић и Петар Бојовић.

После војничких дошли су и државнички успеси. Након одлука српске Народне скупштине и Народног Вијећа у Загребу, Регент Александар је прогласио уједињење Срба, Хрвата и Словенаца у једну државу, 1. децембра 1918. Овим чином остварени су идеали о уједињењу јужних Словена, за које су се залагали његов отац и деда.

После смрти Краља Петра I 16. августа 1921, Регент Александар је постао Краљ Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. 1922. године оженио се принцезом Маријом од Румуније. У том браку рођена су три сина – Петар, Томислав и Андреј.

На плану унутрашње политике, у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца (СХС) дошло је до озбиљне државне кризе изазване заоштреним партијским и међунационалним односима. Због атентата у Народној скупштини и хаотичног стања у земљи Краљ Александар I укида Устав 1929, а затим мења назив државе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Краљевина Југославија, и уместо наслеђених историјских покрајина, реорганизује државну управу стварајући девет бановина. Пошто је Краљ проценио да су се политичке прилике у земљи смириле, проглашен је 1931. нови Устав, познат као „Октроисани устав“. Уверен да ће се државна криза трајно решити тек стварањем југословенске нације, Краљ Александар I је покушао да тај циљ оствари спровођењем политике тзв. „интегралног југословенства”, која се показала као неуспешна.

У спољној политици, интензивно је радио на склапању међудржавних одбрамбених савеза усмерених против сила које су тежиле ревизији Версајског система мировних уговора. Његовом заслугом створена је 1921. Мала Антанта (Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, Румунија и Чехословачка). Савез са Француском склопљен је 1927, а 1934. образован је савез између Југославије, Румуније, Турске и Грчке.

Приликом државне посете Француској, у коју је отпутовао да би учврстио одбрамбени савез против нацистичке Немачке, Краљ Александар I убијен је у Марсеју, 9. октобра 1934. заједно са француским министром иностраних послова господином Лујом Бартуом. Његова смрт дубоко је потресла читаву Југославију, а његово тело испратиле су стотина хиљада људи читавим путем до Опленца, где је сахрањен у маузолеју цркве Светог Ђорђа задужбине Краља Петра I. Народна скупштина и Сенат Краљевине Југославије назвали су га Витешки Краљ Александар I Ујединитељ.

Његово Величанство Краљ Петар II

Њ.В. Краљ Петар II (1923 - 1970)

Његово Величанство Краљ Петар II од Југославије био је прворођени син Краља Александра I и Краљице Марије од Југославије. Краљ Петар II рођен је у Београду 6. септембра 1923. године, а крштени кум му је био краљ Џорџ V. Његово образовање започело је у Краљевском Двору у Београду, након чега је похађао школу Сандроид у Енглеској, коју је напустио након убиства свог оца 1934. године. Пошто је Краљ Петар II имао 11 година и био малолетан у време атентата на свог оца, формирано је Намесништво састављено од три намесника, међу којима је био и његов стриц, Принц Павле Карађорђевић.

Почетак Другог светског рата 1939. ставио је Краљевину Југославију пред тешку одлуку: да ли да приступи Тројном пакту (Немачка – Италија – Јапан) или да се супротстави неупоредиво снажнијем непријатељу. Одлука Принца Павла да потпише понуђени уговор наишла је на жестоке протесте у земљи, који су 27. марта 1941. довели до кризе владе и државног удара. Краљ Петар проглашен је пунолетним, и одмах преузео овлашћења од Намесништва.

Југословенска војска није могла да се одупре предстојећој инвазији нацистичке Немачке која је уследила: Југославија је била окупирана за 11 дана. Краљ Петар II био је приморан да заједно са владом емигрира, прво у Грчку и Палестину, а затим у Египат. У јуну 1941. стигао је у Енглеску, где је прихваћен као симбол противљења нацизму. За време свог избеглиштва Краљ Петар II је довршио школовање у Кембрицу, након чега се придружио енглеском Краљевском ваздухопловству (РАФ).

Упркос слому југословенске војске у земљи су оформљена два супарничка покрета отпора. Први је био ројалистички на челу са генералом Драгољубом (Дражом) Михаиловићем, Министром одбране владе у изгнанству. Други је био комунистички партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз – касније познатији као Тито. Последица је био крвави грађански рат.

Савезници су најпре подржавали Михаиловића, а онда су се преоријентисали на Тита. Године 1944, у пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у Београд и оформили комунистичку владу. Наредне године, у новембру, монархија је незаконито, без референдума укинута, а Југославија се преобразила и током више од четири деценије остала тоталитарна једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије.

Краљ Петар II никада није абдицирао. Године 1947. комунистичка власт је одузела држављанство и конфисковала имовину Краљевској Породици. У изгнанству је прво живео у Лондону са својом супругом (1944. године оженио се Принцезом Александром од Грчке и Данске, кћерком Њ.В. Краља Александра од Грчке и Аспазије Манос) и сином Александром, рођеним 1945. године.

Последње године живота провео је у Америци. После дуге и тешке болести умро је у денверској болници 3. новембра 1970, а сахрањен је у цркви Светог Саве у Либертвилу. Он је једини краљ сахрањен у Сједињеним Америчким Државама. Његови посмртни остаци су пренети у Задужбинску Цркву Светог Ђорђа на Опленцу 26.маја 2013.

Јелена Петровић

Јелена Петровић, рођена Јовановић била је супруга Врховног Вожда Ђорђа Петровића Карађорђа, вође Првог српског устанка и оснивача династије Карађорђевић. Родила се у селу Маслошево 1765. или 1771. године. Била је кћерка Босиљке и јасеничког обор-кнеза Николе Јовановића. Рано је остала без мајке, а касније су јој отац и два брата погинули као хајдуци, тако да је живела код тетке Бисеније у селу Јагњилу.

За Ђорђа Петровића удала се 1785. године. Родила је седморо деце: Симу (преминуо одмах после рођења), Саву, Сару, Полексију, Стаменку, Алексу (умро са 29 година у Кишињеву, данашња Румунија) и Карађорђевог наследника Александра, касније Кнеза Србије. Била је венчана кума кнезу Милошу и кнегињи Љубици. Дуже време је провела у манастиру Крушедолу у Срему.

По слому Првог српског устанка са Карађорђем и децом иде из Србије. Након убиства мужа живела је у страху од одмазде над њеном породицом. Упркос томе, како неки извори сведоче, писала је Милошу Обреновићу „Светлешем Књазу и Виспокопочитајшејем куму" да јој одобри повратак кући, не желећи да удовољи захтевима Русије да се са децом пресели чак у Новомиргород. Кнез Милош одуговлачи са одобравањем, а након што је свргнут с престола, он и Јелена се и срећу у Влашкој 1839, када га је укоравала „за неправду коју јој је учинио".

Након дозволе да се Карађорђевичи врае у Србију, у Београд стиже пре сина Александра и његове породице. Пошто је за владара устоличен кнез Михаило, Јелени је доделио пензију од 1.500 талира годишње. Новине бележе „у Београду је примала бројне посете оних који су желели да јој пожеле добродошлицу", а одлазила је и у Тополу, на гроб мужа.

Упокојила се у дубокој старости, у Београду 9. фебруара (29. јануара по старом календару) 1842. године. Опело је, у тек изграђеној Саборној цркви у Београду служио митрополит Петар, а покојницу је до Варош-капије испратио кнез Михаило. Његова мајка, кнегиња Љубица, ишла је за ковчегом своје куме све до Тополе, где је сахрањена, док се уз пут скупљао народ да ода пошту Карађорђевој удовици.

Новине Сербске бележе да се по свим селима кроз која је спровод пролазио и дуж целог пута , без обзира на зиму, искупљао народ са „свију страна и мештани, и старо и младо", да последњи пут, испрате Госпођу Јелену, удовицу Карађорђеву, да јој „дају за душу" а многи и да наставе за колоном.

Кнегиња Персида Карађорђевић

Персида Карађорђевић (15. фебруар 1813 – 29. март 1873) била је Кнегиња Србије, супруга владајућег Кнеза Србије Александра Карађорђевића.

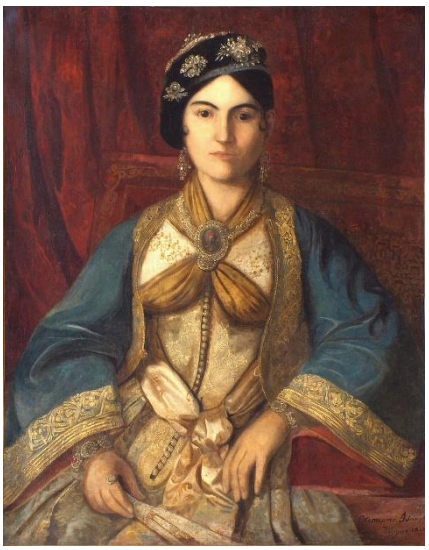
Персида је рођена у Бранковини, као кћерка војводе Јеврема Ненадовића и Јованке Миловановић. Њен деда по оцу био је Јаков Ненадовић, први министар унутрашњих послова устаничке Србије, а деда по мајци, Младен Миловановић, био је први министар одбране.

Са 17 година, 1. јуна 1830. у Хотину у Бесарабији, удала се за Александра Карађорђевића, сина Карађорђа Петровића, који је 1842. године изабран за кнеза Србије.

Са Кнезом Александром имала је десеторо деце: ћерке Полексију, Клеопатру, Јелену и Јелисавету (умрла у детињству), и синове Алексија, Светозара, Андреја (сва тројица умрли као деца), Петра, Ђорђа и Арсена.

У Србији тог доба осећао се утицај Кнегиње Персиде, како у политици тако и у култури.За њу се везује оснивање првог српског позоришта 1847. године. На њену иницијативу подигнута је црква Светог Илије у Сокобањи, а цркви Вазнесења Господњег у Мионици даровала је скупоцени крст.

За добротворни рад, хуманост и културну делатност султан Абдул Меџид доделио јој је Орден падишаховог портрета 1864. године. За тадашњи живот престонице била су значајна честа уметничка посела која је приређивала.

Кнез Александар је 1858. године дошао у сукоб са члановима Државног савета и коначно био присиљен да абдицира, након чега се његова породица преселила у Темикшвар.

Кнегиња Персида умрла је 29. марта 1873. у 60. години у Бечу. 1912. године. Њен син, Краљ Петар I, наредио је да се посмртни остаци њe и Кнеза Александра пребаце у цркву Светог Ђорђа на Опленцу.

Кнегиња Зорка Карађорђевић

Љубица-Зорка Карађорђевић (девојачко Петровић; 1864-1890) била је најстарија кћерка црногорског Кнеза, касније Краља Николе I Петровића и супруга Петра I Карађорђевића (Краља Србије од 1903. до 1918. и Краља Срба, Хрвата и Словенаца од 1918. до 1921. године.).

Рођена је 11/23. децембра 1864. године на Цетињу. На крштењу на дан Светог Саве кум јој је био српски Кнез Михаило Обреновић кога је у Цетињу на крштењу заступао државни саветник Ђорђе Ђоша Миловановић (1813-1885). Ради успостављања добросуседских односа Србије и Црне Горе и остварења народног јединства, дато јој је име Љубица-Зорка, да буде симбол љубави и зоре новог времена. Била је прво од укупно дванаесторо деце црногорског Кнеза Николе I Петровића и кнегиње Милене.

Детињство до 11 године провела је на Цетињу, где су је образовали цетињски учитељи и Швајцаркиња, госпођа Најком. Кнегињу Зорку су 1875. године послали у Русију да у Смољнском Институту (где су се васпитавале девојке из најугледнијих породица руске аристократије) настави своје школовање. По завршетку школовања вратила се на Цетиње. Почетком 1883. на Цетиње долази Кнез Петар Карађорђевић. Намера му је била да се на Цетињу ожени, зближи са Црногорцима и да се ту досели и живи са породицом. Запросио је младу и лепу Кнегињу. Долазак Петра Карађорђевћа на Цетиње и његова веридба с Кнегињом Зорком Петровић-Његош није била по вољи противницима ових двеју династија, али је зато тај чин с радошћу прихватио српски и црногорски народ који је у крвном сродству гледао потврду за будућу заједницу. У Цетињском манастиру 30. јула 1883. године обављено је венчање Кнегиње Зорке (19 година) и Петра Карађорђевића (39 година). Свадбено весеље, као и претходна веридба, приређено је по народној традицији, с многобројним гостима који су једва могли да се сместе на мали простор Цетиња.

Кнез Петар и Кнегиња Зорка отпутовали су на дан венчања, по подне, за Париз, на свадбени пут. По повратку с пута, кнежевски пар настанио се на Цетињу. Ту, у цетињском миру, подизали су децу. Кнегиња Зорка је Петру I Карађорђевићу родила петоро деце:

· Јелену, рођену 23. октобра (4. новембра) 1884. године. Била је супруга Великог Кнеза Ивана Константиновича. Са децом је 1917. године срећно избегла судбину царске породице захваљујући својој храбрости и сналажљивости, као и помоћи српског посланика у Санкт Петерсбургу г. Мирослава Спалајковића, док је њен супруг, као најближи рођак царске породице Романов, стрељан. Умрла је 1962. године.

· Милену, рођену 26. априла 1886, умрлу као дете 22. децембра 1887.

· Ђорђа, рођеног 27. августа (8. септембра) 1887. године. Одустао је од свог права на престо 1909. године у корист млађег брата Александра. Умро је 1972. године.

· Александра, рођеног 4. децембра (16. децембра) 1888. године. Био је други Краљ Срба, Хрвата и Словенаца (1921-1929), а касније Краљ Југославије (1929-1934). Убијен је у Марсеју, 1934. године.

· Андрију, рођеног и умрлог 1890. године.

Карађорђевићи су живели на Цетињу док им тамошња резиденција није постала тесна. Тада су одлучили да сагради нову, на барској обали. Названа је Тополица, по Петровом родном месту Топола у Србији и иста се налази на барској риви. На два висока јарбола, у угловима дворишта, вијориле су се српска и црногорска застава.

Главна преокупација Кнегиње Зорке била је да њен супруг постане Краљ Србије, те је стално била трудна у намери да претенденту на српски престо остави што више потомака. Умрла је 4/16. марта 1890. године, убрзо после порођаја и рођења последњег сина Андрије, који је такође преминуо неколико дана после своје мајке. У жељи да помогне својој супрузи, Петар I позвао је лекаре из Беча, али несретној Кнегињи није било помоћи. Умрла је са речима: „Биће Краљ!“, мислећи на Петра Карађорђевића, што се и остварило 13 година касније након Мајског преврата. Сахрањена је на Цетињу, код манастира Свети Петар, али када је изграђена Задужбина краља Петра I на Опленцу, пренета је тамо 15. марта 1912. године.

Иако је кратко живела, Кнегиња Зорка је оставила велики траг у историји као спона Србије и Црне Горе и као мајка југословенског краља Александра I Карађорђевића.

Тринаест година после њене смрти, њен отац, Никола I, честитао је 6. јуна 1903. године своме зету Петру Карађорђевићу долазак на престо Србије овом депешом: „Наше једномишљење и крвна веза која нас спаја јемство је Српству за вечито и нераздјељиво братство Србије и Црне Горе. То ће братство остати на вијекове свијетло, свето, непомућено и спасавајуће за наш народ. За то се братство за престолом Вишњега моле душе наших српских мученика; томе братству и слози српској бдиће и анђеоска душа моје Зорке, твоје супруге, чија крв и љубав везаће навијек твоје и моје синове“.

Њено Величанство Краљица Марија

Њено Величанство Краљица Марија од Југославије била је кћи Њ.В. Краља Фердинанда и Њ.В. Краљице Марије од Румуније, кћерке Њ.К.В. Принца Алфреда, Војводе од Единбурга, сина Краљице Викторије Уједињеног Краљевства. Рођена је у Готи, у Турингији (Немачка), 9. јануара 1900, а преминула у Лондону 22. јуна 1961. године.

Име је добила по баби по мајци, Великој Кнегињи Марији Александровној од Русије, а у породици су је од милоште звали Мињон, како би се разликовала од мајке. После смрти Њ.В. Краља Карола I 1914. године, њени родитељи постају Краљ и Краљица Румуније, па се и Принцеза Марија сели са породицом у ову земљу, која постаје њена нова отаџбина.

За време Првог светског рата радила је као болничарка, заједно са мајком и две сестре.

Дана 8. јуна 1922. године у Београду, Њено Величанство удала се за Њ.В. Краља Александра I Карађорђевића. Њихов брак представљао је не само личну заједницу, већ и снажну династичку везу између Домова Карађорђевића и Хоензолерн-Зигмаринген. Краљевски Пар добио је три сина: Њ.К.В. Престолонаследника Петра, (потоњег Њ.В. Краља Петра II, оца Њ.К.В. Престолонаследника Александра II), Њ.К.В. Краљевића Томислава и Њ.К.В. Краљевића Андреја.

По доласку у Југославију, Краљица Марија је брзо стекла дубоку наклоност народа, позната по скромности, топлини и пожртвованости. Активно је учествовала у јавном животу, нарочито на пољу социјалне заштите, просвете, културе и пре свега – хуманитарног рада.

Оснивала је и помагала болнице, школе, домове за децу без родитељског старања и студентске домове, као и добротворне установе широм Краљевине. Убрзо након венчања, заједно са својим супругом, основала је добротворну организацију названу „Краљев фонд“, са циљем подршке сиромашним ученицима. Била је велики заговорник образовања и оснаживања жена, подстицала рад женских удружења и иницијатива које су побољшавале њихов друштвени положај. Била је и покровитељка уметности и културе, подржавала српске уметнике, књижевнике и културна друштва,

чувала националну традицију и истовремено подстицала савремено образовање. Између осталих организација, била је покровитељка Кола српских сестара, једне од наших најстаријих патриотских и хуманитарних организација, као и Црвеног крста Југославије.

Дубоко посвећена хуманитарном раду, Краљица Марија је предано радила да пружи помоћ сирочади, сиромашнима и ратним ветеранима. Лично је обилазила болнице, школе и установе, пружала утеху и охрабрење. Живела је једноставно, често се могла видети како сама вози аутомобил (била је прва жена у Југославији која је возила, неретко и свога супруга, Њ.В. Краља Александра I), бавила се вртларством или радила у пољу у народној ношњи. То је још више учврстило њену слику скромне и милосрдне Краљице блиске своме народу. Била је добро образована, говорила је више језика и волела сликарство и вајарство.

После трагичног убиства њеног супруга, Њ.В. Краља Александра I, у Марсељу 9. октобра 1934. године, Краљица Марија наставила је да се стара о синовима и у народу је постала позната као Краљица Мајка – титула коју је прихватио читав народ. Упркос великој жалости, остала је посвећена мајка и морални ослонац земље, настављајући и свој хуманитарни рад.

Током Другог светског рата, иако присиљена да напусти отаџбину и живи у егзилу са осталим члановима Краљевске породице Србије, Краљица Марија је остала је дубоко повезана са страдањем југословенског народа, саосећала је и покушала да олакша патње. Активно је сарађивала са Црвеним крстом и другим организацијама, шаљући помоћ Југословенима и нашим ратним заробљеницима у немачким логорима. Како окупатори не би открили њен идентитет, па због тога и потенцијално стопирали пакете помоћи, пошиљке је потписивала псеудонимом „Марија К. Ђорђевић“.

По завршетку рата, иако Њ.В. Краљ Петар II никада није абдицирао, монархија је 29. новембра 1945. укинута нелегалним актом комунистичке диктатуре. Краљевска Породица била је приморана на изгнанство, а 8. марта 1947. године незаконитим указом Председништва ФНРЈ, свим њеним члановима, укључујући и Краљицу Мајку, одузето је држављанство и конфискована је целокупна њихова приватна имовина.

Краљица Марија је живела скромно и повучено на свом имању у Кенту, у Енглеској. Иако далеко од Отаџбине, наставила је добротворни рад и достојанствено обављала своју дужност. Њеном заслугом српска православна заједница у Лондону добила је достојанствен храм – Цркву Светог Саве, главну и највећу српску православну цркву у Великој Британији, која је откупљена од Англиканске цркве захваљујући Краљици.

За хуманитарни рад генерал Шарл де Гол, председник Француске, одликовао ју је 1959. године Великим крстом Легије части. Поред тога, Њено Величанство одликована је бројним високим домаћим и страним признањима за јавну и хуманитарну службу, међу којима су: Дама Великог крста Ордена Карађорђеве звезде и Ордена Југословенске круне (Краљевина Југославија), Дама Великог крста Ордена Карола I и Ордена Круне (Румунија), Велики крст Ордена Белог лава (Чехословачка, 4. април 1937) и Велики крст Краљевског ордена Светог Александра (Бугарска, велики крст са дијамантима, 1934).

Њено Величанство Краљица Марија преминула је у Лондону 22. јуна 1961. године. Првобитно је сахрањена на Краљевском гробљу у Фрогмору, код Виндзора. Захваљујући напорима њеног унука, Њ.К.В. Престолонаследника Александра, који је испунио завет свог оца и прадеде, Краља Петра II и Краља Петра I, њени посмртни остаци су, уз највише почасти, ексхумирани и 29. априла 2013. пренети у Дворску капелу Светог Андреја Првозваног у Београду. Уочи повратка у Отаџбину, у Уједињеном Краљевству је служено опело у Цркви Светог Саве у Лондону, управо оном храму који је она подарила српском народу. Дана 26. маја 2013. године, њени посмртни остаци пренети су у Краљевски маузолеј на Опленцу у Тополи, током свечане државне сахране. Сахрањена је поред супруга, Њ.В. Краља Александра I, и других чланова Краљевске породице, да почива у својој земљи, међу народом који ју је искрено волео.

Њено Величанство Краљица Марија памти се као једна од највољенијих чланица Краљевске Породице Карађорђевић. Својом смерношћу, доброчинством и неуморном службом, оличавала је врлине дужности, саосећања и моралне снаге. Посвећеношћу хуманитарном раду, културном и просветном напретку и својом блискошћу са народом, заузела је трајно место у срцима поколења Срба и Југословена.

Њено Величанство Краљица Александра

Њено Величанство Краљица Александра била је кћерка Њ.В. Краља Александра I од Грчке и Њ.К.В. Принцезе Аспазије од Грчке и Данске (рођене као Аспазија Манос). Рођена је у Атини, у Грчкој, 25. марта 1921. године и била је једино дете својих родитеља.

Њена мајка Аспазија потицала је од угледних грчких фанариотских породица из Цариграда, потомака владајућих кнезова Влашке и Молдавије. Краљ Александар и Аспазија Манос венчали су се 17. новембра 1919. године. Несрећним случајем, Краљ умире од сепсе 25. октобра 1920, пет месеци пре рођења ћерке.

Због политичких превирања у Грчкој, Александра није постала де јуре Краљица ове земље одмах по рођењу. Након повратка њеног деде, ЊВ Краља Контантина I, на престо Грчке, те усвајања неопходног закона и Краљевског декрета јула 1922. године, Александри и њеној мајци Аспазији су признате титуле Њихових Краљевских Височанстава Принцеза од Грчке и Данске.

Школовала се у Енглеској – прво у Вестфилду, а затим у школи Хитфилд. После завршеног школовања, Принцеза Александра је живела код г-ђе Озан у Паризу, а по повратку монархије 1935. и у родној Грчкој, као и у вили своје мајке у Венецији, зване „Рајски врт“.

1940. године Италија напада Грчку. Инвазијом нацистичке Немачке 1941. године на ову земљу, заједно са осталим члановима Краљевске породице Грчке предвођене ЊВ Краљем Ђорђем II, Принцеза Александра одлази у изгнанство.

Након боравка на Криту и у Јужној Африци, Принцеза Александра са мајком долази у Лондон, где у Клубу савезничких официра 1942. године упознаје будућег мужа, ЊВ Краља Петра II од Југославије.

Краљ Петар II и Краљица Александра венчавају се 20. марта 1944. у Амбасади Југославије у Лондону, кумови су били Краљ Џорџ VI од Уједињеног Краљевства и Краљ Ђорђе II од Грчке.

Своје једино дете, сина ЊКВ Престолонаследника Александра, родила је у Лондону, 17. јула 1945. у хотелу „Клериџиз“ у апартману 212, привремено проглашеним југословенском територијом.

Иако Краљ Петар II никада није абдицирао, нелегалним актом комунистичке дикатуре монархија је укинута 29. новембра 1945. године. Краљевска породица приморана је на живот у изгнанству, а он није био нимало лак.

Често се погешно каже да она никада није крочила на тло Југославије, али је тачно да у ствари као Краљица није никада била. Наиме, када је Италија напала Грчку октобра 1940. године, Принцеза Алксандра и њена мајка биле су у Венецији. По избијању рата, кређу за Грчку и на том путовању стају у Београду, где им је на железничкој станици приређен и свечани дочек.

Краљица Алекандра умрла је 30. јануара 1993. године у Источном Сасексу у Енглеској. Била је сахрањена 7. фебруара 1993. године на Краљевском гробљу палате Татои у близини Атине.

Захваљујући залагању њеног сина, Прстолонаследника Александра, који је испунио завет оца и прадеде, краљева Петра II и Петра I, њени посмртни остаци су уз нејвише почасти ексхумирани и 9. маја 2013. пренети у Дворску капелу Светог Андреја Првозваног у Београду. У оквиру Државне сахране, пренета је у Краљевски маузолеј Карађорђевића на Опленцу у недељу 26. маја 2013. године, да најзад почива у земљи чија је Краљица била.

Дворски комплекс

Као велики љубитељ архитектуре и уметности, Његово Величанство Краљ Александар I изградио је, својим личним средствима, Дворски комплекс, драгуљ историјског наслеђа Србије, који чине два стилски и идејно различита дворска здања – Краљевски и Бели двор, као и дворски парк – ремек-дело пејзажне архитектуре.

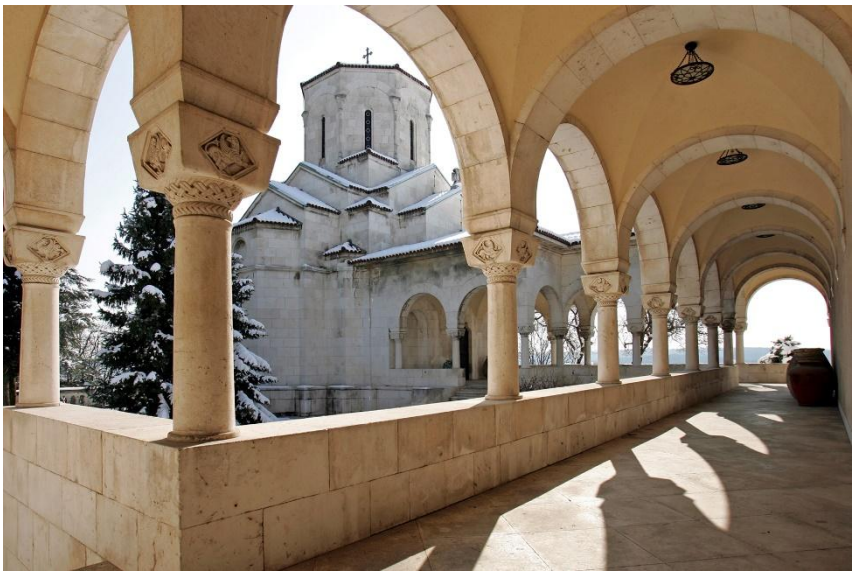

Краљевски двор као најдоминантнији објекат на простору дворског комплекса био је дом краљевске породице од 1929. године када је градња приведена крају. Замисао о подизању новог владарског дома и његовом измештању из средишта града у мирније и присније окружење потекла је од Краља Александра I Карађорђевића лично, непосредно уочи његовог венчања с румунском Принцезом Маријом, 1922. године. За локацију своје породичне куће, краљ је одабрао највиши брег Дедиња, који је истовремено и изолован, али и доминантан у широј визури Београда. Краљевски двор обједињује елементе српско-византијске архитектуре, балканске варошке куће и европске аристократске виле. Главни архитекта био је Живојин Николић, који се знатно ослањао на своје колеге – Николаја Краснова и Виктора Лукомског – емигранте из Русије који су после Октобарске револуције, уз благослов краља Александра I, у Србији нашли сигурно уточиште.

Као велики поштовалац уметности и као човек који је подржавао уметнике, Краљ Александар се брижно бавио стварањем дворске уметничке колекције за коју је од личних средстава куповао дела домаћих аутора и старих европских мајстора. Данас се у дворском комплексу могу витети дела Паје Јовановића, Томе Росандића, Ивана Мештровића, Јована Бијелића, Палме Векија, Ивана Ајвазовског, Жана Баптиста Карпоа, Антониа Каналета, Николе Пусена, Себастијана Бурдона и многих других.

Дворска капела посвећена је Светом Андреју Првозваном, свецу заштитнику краљевске породице Карађорђевић, њиховој крсној слави. Изградња капеле започета је исте године када и Краљевски двор и с њим је повезана ходником са колонадом, која посетиоцима пружа прекрасан панорамски поглед на северни, западни и јужни део Београда, те на неговане ружичњаке испод терасе. Дворска капела је изграђена по узору на средњовековну Краљеву цркву манастира Студеница, задужбине краља Милутина, и на Цркву Св. Андреја на реци Треска у Македонији, спомен-цркву сина краља Вукашина. Дворску капелу осликали су руски мајстори, који су претходно пропутовали Србијом како би се упознали са врхунским примерима нашег средњовековног фрескосликарства и пренели у Дворску капелу неке од најпознатијих и најлепших фресака.

Испред главног улаза у Краљев двор пружа се леп поглед на павиљон који је прављен као архитектонски оквир за чувену скулптуру Ивана Мештровића „Повијест Хрвата“, која се налази у центру овог павиљона. То је скулптура коју је Краљ сопственим средствима откупио од Мештровића за износ који је, у то време, био прилично значајан. Био је то његов допринос идеји о троименом народу, визуелизација његове жеље уједињења Јужних Словена у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца. Базен који се налази испред тог белведера, није прављен као базен за купање, већ као рефлектујућа површина, као глатко водено огледало у коме ће се видети одраз овог објекта.

Пут према Краљевском двору води поред такозване Сламнате куће која је направљена по узору на сеоске куће Тополе, одакле потиче родоначелник династије – вожд Карађорђе Петровић. То је први објекат који је подигнут у овом комплексу из које је Краљ Александар I лично надгледао изградњу. Након завршетка градње Краљевског довра ову кућу је користила Краљица Марија, која је у њој неко време имала свој уметнички атеље, док је касније Сламната кућа служила као учионица за краљева три сина, Престолонаследника Петра и Краљевиће Томислава и Андреја.

Највећи део непрегледног дворског парка прекривају пажљиво пројектоване парковске целине енглеског стила пејзажне архитектуре, по којима дрвеће, шибље и

цвеће расте што више налик на природу. Контраст овом концепту пружају цветне леје, ружичњаци и травњаци који окружују дворове уређени у француском стилу који одликује строга, симетрична форма. Заслуга за ово лепо лице Дворског комплекса припада Ренеу Едуарду Андреу, који је, заједно са својим оцем био задужен за вртну архитектуру чувеног Версаја и неке од главних градских паркова Париза.

За разлику од Краљевског двора, који је уздигнут на највишем врху брега и видљив из околине, Бели двор, који се налази у јужном делу Дворског комплекса, ушушкан је и добро сакривен од погледа. Краљ Александар I желео је да га сагради као резиденцију за своја три сина, Престолонаследника Петра (будућег Краља Петра II) и Краљевиће Томислава и Андреја, а званични конкурс за изградњу расписан је у пролеће 1934. године. На конкурсу је, са својим пројектом у неокласичном стилу, победио београдски архитекта Александар Ђорђевић. Међутим, само два месеца након што је изградња Белог двора започета, краљ Александар I је током званичне посете Француској, 9. октобра 1934. године, убијен у атентату у Марсељу. Изградња је, ипак, настављена и Бели двор је завршен 1937. године.

Здање Белог двора задивљује посетиоце својом једноставношћу, племенитом елеганцијом, равнотежом и симетричном прецизношћу дизајна. Његови унутрашњи зидови богато су украшени ремек-делима ликовне уметности европске декорације. Од уласка у хол, па преко централне сале, дворске трпезарије, Златног салона, па све до Малог салона и библиотеке, посетиоци се упознају са деловима намештаја и других елемената ентеријера у стилу Луја XV и Луја XVI.

Њ.К.В. Престолонаследник Александар трајно се вратио у своју домовину, после скоро 60 година живота у изгнанству, на свој рођендан, 17. јула 2001. године, заједно са својом супругом, Њ.К.В. Принцезом Катарином и његова три сина Принчевима Петром, Филипом и Александром.

Након повратка Престолонаследника Александра и Принцезе Катарине у Србију у Дворском комплексу организовани су бројни хуманитарни и културни догађаји: Божићни и Ускршњи пријеми за децу без родитељског старања, Конференције српске медицинске дијаспоре, пријеми за најбоље ученике средњих школа из Србије и Републике Српске, као и многи уметнички и културни догађаји.

Једна од првих одлука Престолонаследника Александра након повратка у отаџбину била је да отвори Дворски комплекс за јавност и да омогући посетиоцима да уживају у овом драгуљу српске историје. Њихова Краљевска Височанства настоје да поздраве сваку групу посетилаца која долази у обилазак, јер уживају у сусрету са људима из целог света, с којима причају о српској култури, лепоти Србије и њеним дивним људима.

Дворски комплекс посетили су многе познате личности из земље и иностранства, као што су: Краљ Чарлс III, Краљ Карл XVI Густав и Краљица Силвија од Шведске, Велики Војвода Луксембурга, Принц Алберт од Монака, Краљ Константин и Краљица Ана Марија од Грчке, Краљ Михаило од Румуније, Краљ Симеон од Бугарске, Патријарх Павле, Патријарх Иринеј, Патријарх Порфирије и многи други.

ОДГОВОРИ НА ЧЕСТО ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА

1. Да ли је српски Краљевски престо упражњен?

Када је преминуо Краљ Петар II, његов једини син, Престолонаследник Александар, постао је нови Краљ. Пренос Краљевства био је моменталан, безуслован и неопозив. Док је Краљ жив, његов најстарији син је Престолонаследник, без обзира на то да ли је пунолетан или не. У тренутку смрти Престолонаследниковог оца Краља Петра II, Престолонаследник постаје Краљ и старешина Краљевске породице.

Старешинство над Краљевском породицом и функција, као и достојанство Краља спојени су у истој личности. Њ.К.В. Престолонаследник Александар тренутно не користи званично титулу Краља, али то нема никаквог утицаја на његов положај и права. Положај и право Краља могу се напустити само чином формалне абдикације, у ком случају дотадашњи Престолонаследник аутоматски постаје нови Краљ.

2. Како се у Србији наслеђује престо?

Наслеђе се преноси у мушкој примогенитури, што значи од оца на најстаријег сина, све док постоји директна линија наслеђивања. Ако се директна линија прекине, начело примогенитуре се поново успоставља по старешинству првородства међу браћом последњег Монарха.

То значи да редослед рођења деце Монарха условљава редослед њиховог права на наслеђе престола и да по том начелу не постоји компонента избора нити аутономне воље. У случају формалне абдикације било ког члана Краљевске породице на његово место у редоследу наслеђивања, то место аутоматски припада следећем члану Краљевске породице по старешинству првородства.

Изузетно, ово се правило може и другачије уредити вољом Монарха који нема директног потомства.

У Краљевској породици Србије, по стању месеца октобра 2026. године, редослед наслеђивања је следећи:

Монарх (Александар II) (17. јули 1945. године)
1. Њ.К.В. Принц Наследник Филип (15. јануар 1982. године)
2. Њ.К.В. Принц Стефан (25. фебруар 2018.)
3. Њ.К.В. Принц Александар (15. јануар 1982. године)
4. Њ.К.В. Принц Марко Александар (13. октобар 2026.)
5. Њ.К.В. Принц Никола
6. Њ.К.В. Принц Ђорђе

7. Њ.К.В. Принц Михаило
8. Њ.К.В. Принц Владимир
9. Њ.К.В. Принц Димитрије

3. Ко данас сачињава Краљевски Дом Србије и Југославије?

Краљевска породица Карађорђевић има своју Старију линију која произилази директно од Карађорђа преко његовог сина Кнеза Александра, унука Краља Петра I, праунука Краља Александра I, чукунунука Краља Петра II и чукун-чукунунука, садашњег старешине Краљевске породице, Александра.

Старија линија такође укључује све директне потомке било ког Краља из породице Карађорђевић, што се у овом тренутку односи на директне потомке Краља Александра I и Краља Петра II. Старија линија Краљевске породице данас се грана на три стране. Грану блаженопочившег Краља Петра II која је владајућа и данас је представљају Њ.К.В. Престолонаследник Александар, његови синови Принчеви Петар, Филип и Александар и његова супруга Принцеза Катарина.

Грану блаженопочившег Краљевића Томислава представљају његови синови Принц Никола са својом супругом Принцезом Љиљаном и кћерком Принцезом Маријом, Принчеви Ђорђе и Михајло, кћерка Принцеза Катарина (г-ђа Дезмонда де Силве) и Принцеза удова Линда.

Грану блаженопочившег Краљевића Андреја представљају његови синови Принц Владимир са својом супругом Принцезом Бригитом, Принц Димитрије и кћерке Принцезе Татјана и Лавинија.

Старешина гране блаженопочившег Краљевића Томислава је Њ.К.В. Принц Никола. Старешина гране блаженопочившег Краљевића Андреја је Њ.К.В. Принц Владимир.

Млађа линија Краљевске породице Карађорђевић, која нема никаквих наследних права, потиче од Карађорђа, а наставља се преко његовог сина Кнеза Александра и његовог сина Кнеза Арсена и унука Кнеза Павла, до праунука Кнеза Александра. Ту линију данас представља удовица Њ.К.В. Кнеза Александра, Кнегиња Барбара, његови синови Кнежеви Димитрије, Михаило, Сергије, Душан, његова кћерка Јелена, као и његова сестра Кнегиња Јелисавета (г-ђа Мануел Уљоа).

4. Какве обавезе има Старешина Дома према члановима, а какве чланови према Старешини?

Старешина Краљевске породице Престолонаследник Александар, неспорни је ауторитет за чланове Краљевске породице и њихов укупан статус у Краљевској

породици произилази из његове воље. Старешина Краљевске породице Престолонаследник Александар је заштитник чланова породице, а они су дужни да поштују његов положај и одлуке. Односи у Краљевској породици регулишу се породичним Правилником за чланове породице који прописује Монарх. Част Старешине породице, част је читаве Краљевске породице, престола и Круне.

Огрешење о част Старешине Краљевске породице равно је огрешењу о Краљевску породицу, престо и Круну. У случају тешких огрешења о част Краљевске породице, Старешина може да донесе одлуку о суспензији титуле и ранга члана Краљевске породице, укључиво и искључење из састава Краљевске породице. Таква одлука обавезује читаву Краљевску породицу, све до окончања процедуре предвиђене Правилником.

Важност и примена Правилника не зависе од фактичке власти Краља. Старешина Краљевске породице је Престолонаследник Александар. Он је извор легитимитета свих чланова породице. Без Старешине не постоји ни Краљевска породица, нити њени чланови могу имати привилегију ранга и титуле сами по себи.

5. Ко има право на ранг и титулу?

Сваки члан Краљевске породице може имати титулу и ранг. Под титулом се подразумева квалификација “Краљевско Височанство” која по досадашњој пракси припада сваком члану Краљевске породице. Ранг је назив који одлуком Старешине и одредбама Правилника припада појединим члановима Краљевске породице, било по основу рођења, било по основу воље Старешине Краљевске породице.

По Правилнику, сви синови Монарха су Принчеви (или Краљевићи), а сви остали чланови Краљевске породице, Кнежеви и Кнегиње. Међутим, како је последња верзија Правилника донета још 1930. године када је број чланова Краљевске породице био много мањи, постојећа пракса коју примењује Круна нешто је другачија. Тако се синови Старешине ословљавају као Принчеви, наследник Круне је Принц-Наследник (или Краљевић-Наследник), а сви припадници Старије линије Краљевске породице имају ранг Принца или Принцезе. Припадници Млађе линије имају право на ранг Кнеза и Кнегиње.

Женски потомци чланова Краљевске породице имају право на титулу и ранг по основу чланства у Краљевској породици само до удаје. После тога, пракса је да Старешина Краљевске породице одобри личну титулу и ранг женским потомцима Краљевске породице, али без права преноса на супруга или потомство.

6. Да ли су српски и југословенски владари крунисани?

Пракса је била различита. Српски владари су по правилу били миропомазани (изузетак је Књаз Милан Обреновић II, који је био већ тешко оболео када је ступио на престо), али је само Краљ Петар I и крунисан и миропомазан. Краљеви Александар I и Петар II нису ни крунисани ни миропомазани.

Чин миропомазања је Света тајна, док је чин крунисања ритуал. Краљевски знаци или регалије, начињени су за крунисање Краља Петра I 1904. године и налазе се у Историјском музеју Србије у Београду. Ту спадају краљевска круна, скиптар, шар и краљевска порфира (огртач постављен хермелином).

7. Да ли постојање Намесника значи да не постоји Краљ?

Намесници управљају у име Краља, а не уместо Краља. Привилегије које поседује Краљева личност не могу се пренети на Намеснике, као ни прерогативи Круне. Посебне привилегије Намесника ни на који начин не нарушавају нити замењују привилегије Краља. Сходно томе, постојање Намесништва не значи упражњеност престола.

8. Да ли је Краљ Петар II абдицирао?

Краљ Петар II није никада абдицирао. Акт о абдикацији је формални чин, који мора постојати у писменој форми и бити прописно посведочен и оверен. Ступањем на снагу акта о абдикацији Краља, по правилу Престолонаследник моментално преузима функцију и власт Краља.

9. Постоје ли живи директни потомци других националних владарских породица у Србији и Југославији?

У Србији нема директних живих потомака других националних Краљевских породица. Њ.К.В. Престолонаследник Александар по вишеструкој линији индиректно вуче порекло од преднемањићких српских жупана, као и од раних Немањића (од Стефана Немање до Краља Драгутина) и раних босанских Котроманића.

Црногорски владарски род Петровића – Његоша има директно потомство у личности Принца Николе Петровића – Његоша и његовој деци, Принцу Борису и Принцези Алтинај, а по женској линији у постојећим генерацијама Карађорђевића.

10. Шта су саветодавна тела Круне?

По Оснивачком акту од 15. фебруара 1992. године, саветодавна тела Круне су: Крунско веће, Крунски савет и Крунски кабинет (основан касније). Крунско веће је уже тело са највише десет чланова (не рачунајући чланове Краљевске породице) који се именују од стране Круне на неодређено време. Крунско веће се бави дневним пословима Круне.

Крунски савет је шире тело са највише 30 чланова, које Круна именује са доживотним мандатом. Ово се тело бави стратешким питањима од највећег значаја за судбину народа, државе и Круне. Чланове Савета Круна именује са листе кандидата коју предлаже сам Савет. Круна може, по потреби, извршити именовање in pectore, што значи да је именовање извршено у дискрецији и за њега знају само Круна и лице које је именовано на такав начин. У изузетном случају, Круна може сазвати заједничку седницу свих саветодавних тела која се тада трансформишу у Крунски сабор.

Саветодавним телима Круне председава Круна, која за послове координирања именује Канцелара, или послове Канцелара делегира неком од чланова Крунског већа. Круну отелотворује Старешина Краљевске породице.

Чланови Крунског већа су Њ.К.В. Принц Петар, Њ.К.В. Принц Наследник Филип, Њ.К.В. Принц Александар, Драгомир Ацовић, Бранко Терзић и Душан Бабац.

Чланови Крунског савета су проф. др Александар Симић, академик г. Матија Бећковић, г. Душан Ковачевић, г. Предраг Марковић, проф. др Никола Моравчевић, др Милан Париводић, проф Чедомир Антић, проф. др Богољуб Шијаковић, г. Емир Кустурица, проф. др Слободан Марковић, г. Дарко Спасић, г. Владан Живуловић, проф др Коста Чавошки, г. Владан Вукосављевић, г. Зоран Живановић, проф. Бојан Суђић, др Марко Бумбаширевић, г. Милосав Тешић, г. Мирко Петровић и др Ненад Златарић.

Чланови Крунског кабинета су г. Владимир Гајић и г. Драгослав Мицић.

11. Да ли је после 1970. Круна додељивала било какве титуле?

Не. После смрти блаженопочившег Краља Петра II ниједна титула није била додељена било коме. Само су три сина (Принц Петар, Принц Филип и Принц Александар) Њ.К.В. Престолонаследника Александра рођени са титулама. Штавише, Круна је прихватила да женски чланови Краљевске породице који су рођени са титулама Принцеза могу да наставе да користе своје титуле чак и после склапања

брака, а такође и у случају развода брака. Ова почаст је личне природе и не може бити пренета ни на њихове супруге, нити на њихово потомство.

Пошто је Круна једини извор свих почасти Краљевске породице, ниједна титула нити ранг немају важност уколико нису одобрени од стране Старешине Краљевске породице.

12. Да ли је могуће изнети или отуђити било које предмете из Дворова на Краљевском имању на Дедињу?

Сви предмети из Дворова на Краљевском имању на Дедињу потпуно су заштићени постојећим законима и не могу бити изнети без сагласности између Владе Србије и Њ.К.В. Престолонаследника Александра.

Пре него што се Њ.К.В. Престолонаследник Александар уселио у кућу својих предака, направљен је потпун инвентар Дворова и потписан од опуномоћених представника Савезне Владе и Круне. Сви предмети су снимљени видео камером и фотографисани, а сва евиденција достављена у три примерка (1) Савезној Влади, (2) Круни и (3) националној институцији највишег реномеа.

13. Да ли ће уметнички предмети из Краљевских Дворова на Дедињском Комплексу бити рестаурирани?

Пројекат рестаурације и конзервације припрема се у тесној сарадњи са Министарством културе Републике Србије, Народним музејом, Народном библиотеком и Музејом примењених уметности и биће спроведен на начин и у облику који предложе ове националне установе највишег ауторитета и највећег угледа.

14. Зашто је гроб бивше Титове љубавнице још увек на Краљевском имању?

Госпођица Даворјанка Пауновић (1921-1946) је сахрањена у близини Белог Двора 1946. године. Њена судбина била је трагична, а Круна на њу гледа као на сведочанство давно прошлих времена и уколико њена породица не затражи да се њени посмртни остаци преместе на друго место, остаће ту где су.

15. Ко је изградио Краљевске Дворове на Дедињу?

Краљевски Двор на Дедињу изградио је Њ.В. Краљ Александар I, деда Њ.К.В. Престолонаследника Александра. Служио је као породична кућа, а Краљевски пар, заједно са својим најстаријим сином (будућим краљем Петром II) преселио се у њега из Новог Двора у Београду, који је до тада служио као приватна резиденција Краља. Њ.В. Краљ Александар је 1933. године декретом одредио да Нови Двор у Београду

(тренутно коришћен као званична резиденција председника Србије) у будуће служи као Народни музеј, а Двор је преуређен у складу са тим.

Њ.В. Краљ Александар I је 1934. године започео изградњу новог здања које ће касније носити назив Бели Двор, чија је намена била да служи као приватна резиденција за његова три сина, Престолонаследника Петра, Принца Томислава и Принца Андрејy. Изградња је настављена након атентата на Краља Александра I у Марсеју и довршена 1936. године.

По завршетку изградње, Бели Двор је од 1936. до 1941. привремено дат на коришћење Њ.К.В. Кнезу Павлу као првом међу три Намесника у Краљевини, а до пунолетства Њ.В. Краља Петра II. Нови београдски Двор, који је у то време већ био дом Народног музеја, добио је 1936. ново име, Музеј Кнеза Павла.

16. Какав је имовински статус Краљевских Дворова на Дедињу?

Имовински статус Краљевског Двора и Белог Двора у Београду (Дедиње) је следећи. Након смрти Његовог Височанства Краља Александра I и током Намесништва Њ.К.В. Кнеза Павла, др Раденка Станковића и др Иве Перовића, Окружни суд Града Београда који је био надлежан за оставинску расправу иза блаженопочившег Краља Александра I, издао је 27. октобра 1938. године решење број О.428/34, којим се одређује укупна непокретна и покретна имовина Краља Александра I, описана детаљно у горе поменутом решењу београдског Окружног суда.

Решење наводи у тачкама 1-7 сву непокретну имовину на Дедињу, наводећи бројеве парцела из земљишних књига, укључујући Двор са околним земљиштем и шумом, као и зграду Белог Двора са пратећим објектима. Горе поменутим решењем Окружног суда Града Београда проглашени су за наследнике целокупне приватне непокретне и покретне имовине блаженопочившег Краља Александра I Ујединитеља његови малолетни синови Њ.В. Краљ Петар II, Њ.К.В. Принц Томислав и Њ.К.В. Принц Андрej у једнаким деловима.

Ово решење постало је правоснажно 4. марта 1939. године. Сва ова имовина, као и остала имовина Краљевске породице конфискована је на основу декрета Председништва президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије пов. бр. 1433 од 2. августа 1947. године, који у тачки 6, члан А, наводи да су ”Двор на Дедињу и Бели Двор регистровани у земљишним књигама Града Београда бр. 7 на име Петра, Томислава и Андреја Карађорђевића, изводи из земљишних књига бр. 82, 86 и 89 за 9 парцела”. Горе наведени декрет стављен је ван снаге Законом о стављању ван снаге декрета о конфискацији имовине и одузимању држављанства породици Карађорђевић из 2001. године. Овај закон одредио је да ће услови за

повраћај конфискованe имовине бити одређени посебним законом. Овакво стање остало је непромењено до данас.

17. Шта је истина о припадништву појединих чланова Краљевског Дома тајним друштвима?

Тешко је рећи јесу ли и који су од бројних чланова Краљевске породице садашњи (или бивши) припадници неког од стотина тајних удружења. У духу породичних правила, свако такво чланство подлеже санкцијама Старешине Краљевске породице, али никакав сличан захтев никад није примљен нити одобрен.

Будући да се ово питање и контраверзе обично односе на масонску организацију и Ред Соломоновог храма, важно је знати да Њ.К.В. Престолонаследник Александар није, нити је икада био члан било које масонске ложе, као ни било које од бројних организација и секти које се прокламују као наследници историјског Реда Соломоновог храма.